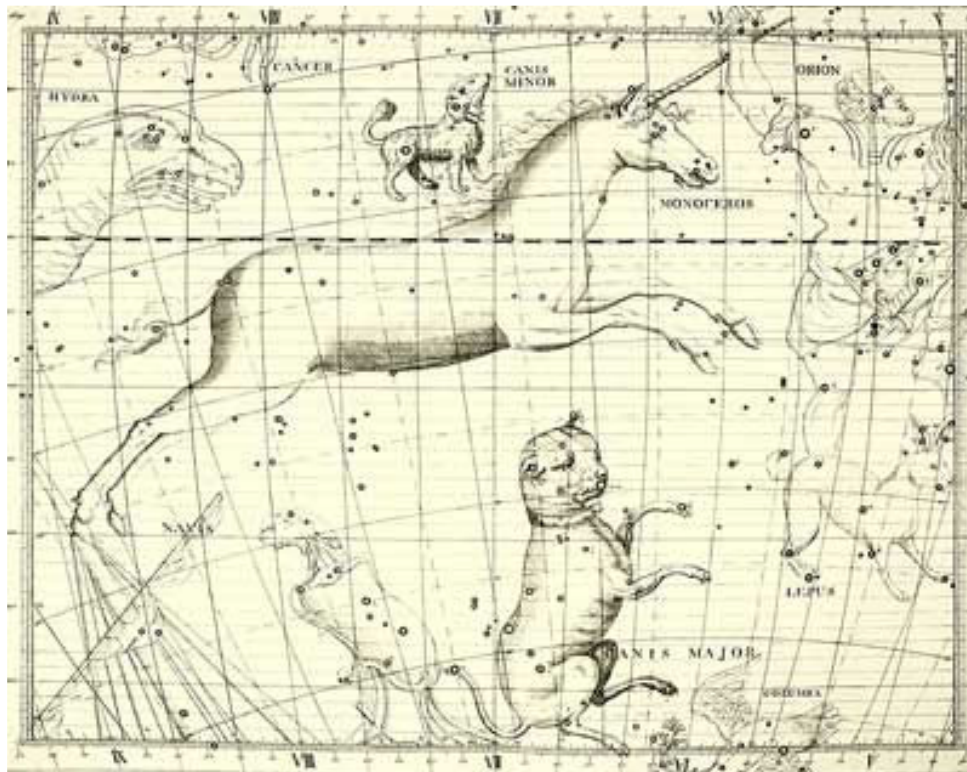

پیکرهای آسمانی

به گروهی از ستاره‌ها که در تجسم انسان شکل و پیکربندی مشخصی را تشکیل داده باشند پیکر آسمانی یا صورت فلکی می‌گویند. پیکر آسمانی مجموعه‌ای از ستارگان است که از دیدگاه زمینی به شکل خاصی تشبیه و نام گذاری شده است. در واقعیت سه بعدی ستارگان یک پیکر آسمانی لزوماً به هم نزدیک نیستند و ربطی به هم ندارند. قرار دادن آن‌ها در یک مجموعه صرفاً به خاطر نزدیکی ظاهری از دیدگاه زمین است. دسته‌بندی ظاهری ستارگان به صورت پیکرهای آسمانی از نظر نشانی دهی و تهیه نقشه‌های آسان فهم آسمان مفید است.

که برای دسترسی به فهرست صورت‌های فلکی می‌توانید از [link](#) زیر استفاده نمایید:

فهرست صورت‌های فلکی

کره آسمان

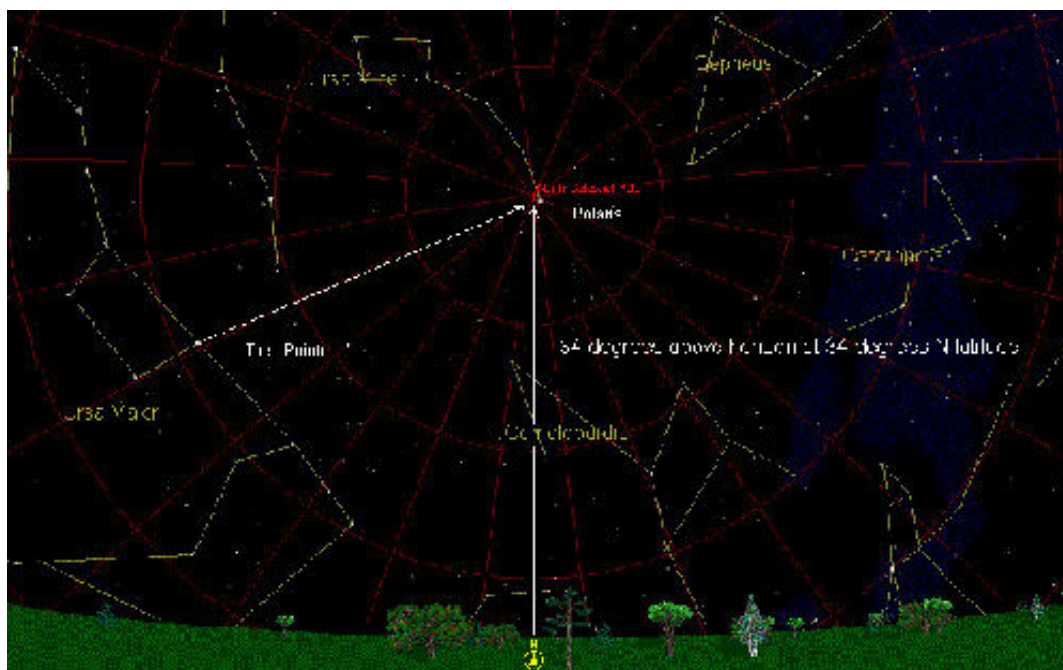

از زمین ، صورتهای فلکی چنین به نظر می‌رسند که به داخل کره‌ای تو خالی معروف به کره آسمان چسبیده‌اند. ظاهراً این کره هر ۲۴ ساعت یکبار در مسیری شرقی _ غربی به دور زمین می‌گردد. شبکه‌ای از خطوط معروف به بعد و میل به اختر شناسان کمک می‌کند تا محل ستارگان کره آسمان را بیابند و نقشه‌های ستارگان ، تصویر کره‌ای فرضی بر روی صفحه‌ای تخت هستند.

آنهايي که در نیمکره شمالی زندگی می کنند، می توانند به قطب شمال کره آسمان بنگرند. ستاره قطبی به این قطب بسیار نزدیک است. بر خلاف سایر ستارگان ، به نظر نمی آید که با گردش زمین به دور محورش ، ستاره قطبی در آسمان حرکت کند. صور فلکی پیرامون ستاره قطبی عبارتند از دب اکبر (خرس بزرگ) و دب اصغر (خرس کوچک).

ستاره قطبی همواره این چنین در مجاورت قطب شمال سماوی قرار نداشته و همیشه نیز چنین باقی نخواهد ماند. چون زمین اندکی در محورش تکان می خورد، قطب شمال همیشه به نقطه ای ثابت در کره آسمان اشاره نمی کند. در عوض در طی ۲۵۸۰۰ سال ، بخش شمالی محور زمین دایره کوچکی را در نیمه شمالی کره آسمان بجای می گذارد. ستارگانی که به این دایره نزدیکترند، به نوبت قطب شمال کره آسمان را نشان می دهند.

قدر ظاهری

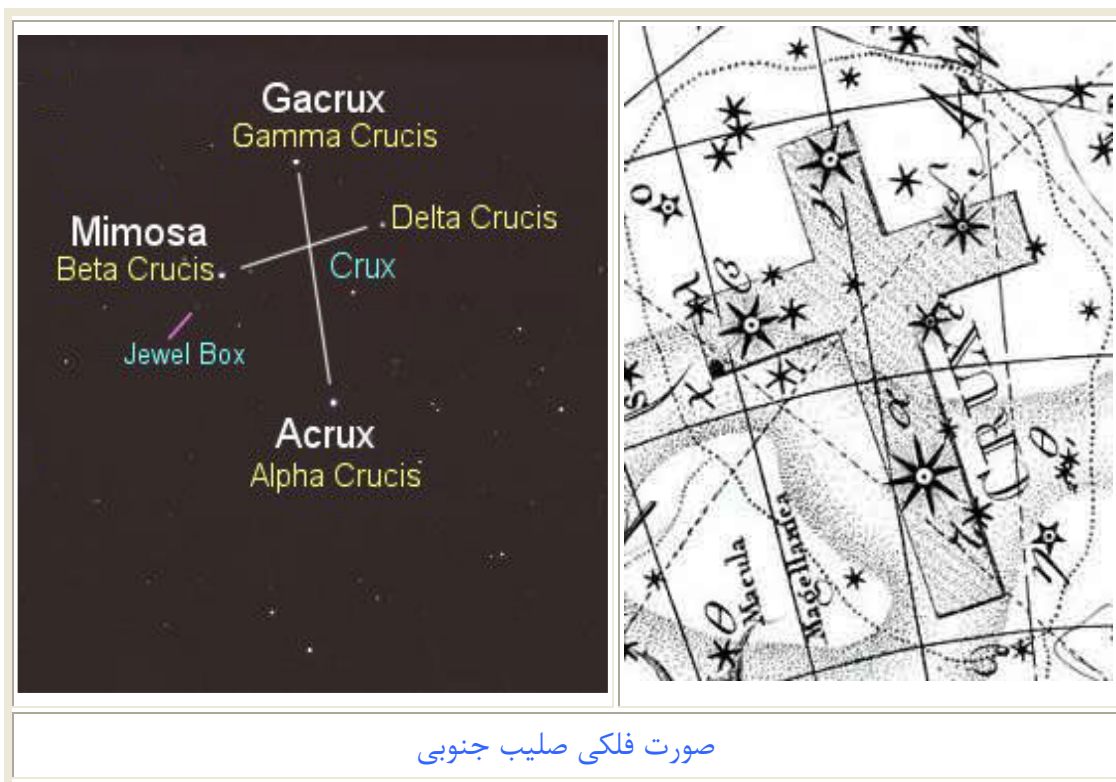
هنگامی که به ستارگان درخشان در آسمان شب می نگریم، برخی از بقیه درخشانترند. ستاره شناسان برای بیان میزان درخشندگی ستارگان ، از یک مقیاس درخشندگی به نام قدر ظاهری استفاده می کنند. برای اولین بار هیپارخوس ، منجم یونانی قرن دوم پیش از میلاد ، ستارگان را این چنین طبقه بندی کرد. سپس دامنه مقیاسش برای در بر گرفتن اجرام سماوی درخشانتر و کم نورتر ، افزایش یافت.

هیپارخوس ، منجم یونانی قرن دوم پیش از میلاد

صلیب جنوبی

ساکنان نیمکره جنوبی کره آسمان بنگرند. هیچ ستاره درخشانی مجاور این قطب نیست، اما صورت فلکی صلیب جنوبی نشانه‌ای برای یافتن آن است. اگر چه صلیب جنوبی از تمام صور فلکی کوچکتر است، اما در زمینه روشن کهکشان راه شیری جنوبی ، یافتن آن آسان است. با گذشت زمان، نقطه‌ای از کره آسمان که محور چرخش زمین رو به آن است، تغییر مکان می‌دهد. در طی سالها این تغییر تنها به اندازه عرض ظاهری ماه است، ولی در خلال قرن‌ها ، این جابجایی شدید است. مثلاً اگر شهرهای نیمکره شمالی نظیر ونکوور یا لندن در ۳ هزار سال قبل از میلاد وجود داشتند، ساکنانشان می‌توانستند صورت فلکی صلیب جنوبی را ببینند.

صورت فلکی صلیب جنوبی

چنین به نظر می‌رسد که همزمان با گردش زمین به دور خورشید، خورشید در مقابل زمینه متغیری از ستارگان حرکت می‌کند. مسیر سالیانه خورشید به دایره البروج و پهنه‌ای از آسمان که با زاویه تقریبی ۹ درجه از طرفین آن گسترده می‌شود، به منطقه البروج معروف است. تمدنهای باستانی برای اندازه‌گیری زمان، منطقه البروج را به ۱۲ صورت فلکی تقسیم کردند ولی اکنون صورت فلکی دیگری به نام حوا به این باریکه آسمان افزوده شده است.

پیکرهای آسمانی / فهرست صورت‌های فلکی / فهرست درخشان‌ترین ستاره‌ها / گاو / دوپیکر / مثلث تابستانه / ارا به‌ران / تخت‌نشین / گاوچران / سگ بزرگ / شکارچی / وُند / پرساوش / دب اصغر / دب اکبر / سنبله / صلیب جنوبی / آله المصور / اسب بالدار / اسد / ارنب / اکیلل شمالی / اسدالاصغر / ابوسیف / اکیلل جنوبی / باطیه / آفتاب پرست / تنین / بادبان / تلسکوپ / تکشاخ / جاثی / ثعلب / حوا / حیة الماء / حوت جنوبی / حجار / حوت / حیه / دوپرگار / دلفینوس / دجاجة / درنا / ذئب / ذبابة / سیاهگوش / ساعت / سیمرغ / سپر / سهم / السدس / شجاع / شلیاق / شبکه / طاووس / غراب / عقرب / قطعه الفرس / قیطس / قطب نما / قوس / کوره / کبوتر / گیسو / کشتی دم / میز / گونیا / میزان / میکروسکوپ / مثلث / مثلث جنوبی / نهر / ماهی پرنده / هشتک / هندی / طوفان /

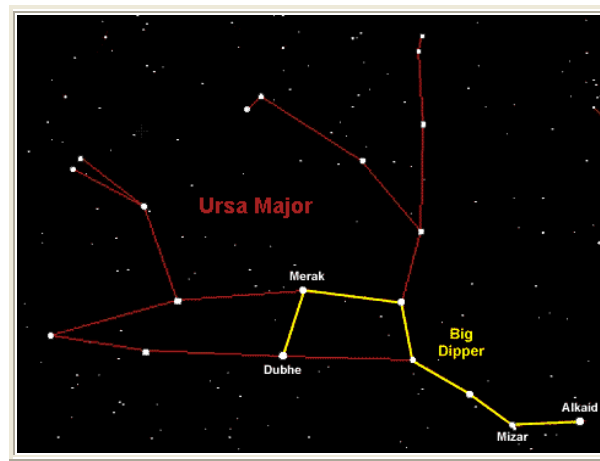
فهرست صورت‌های فلکی

نام برخی از پیکرهای آسمانی معروف (صورت‌های فلکی):

(نام عربی - نام فارسی)

دب اکبر: خرس بزرگ، هفت اورنگ

دب اصغر: خرس کوچک، هفت اورنگ کوچک

جوزا: دوپیکر

عوا : گاوچران

مرأه المسلسله: زن برزنجير

فكه: تاج شمالي

ذات الكرسي: تخت نشين

ثور: گاو

ممسک الاعنه: ارا به ران

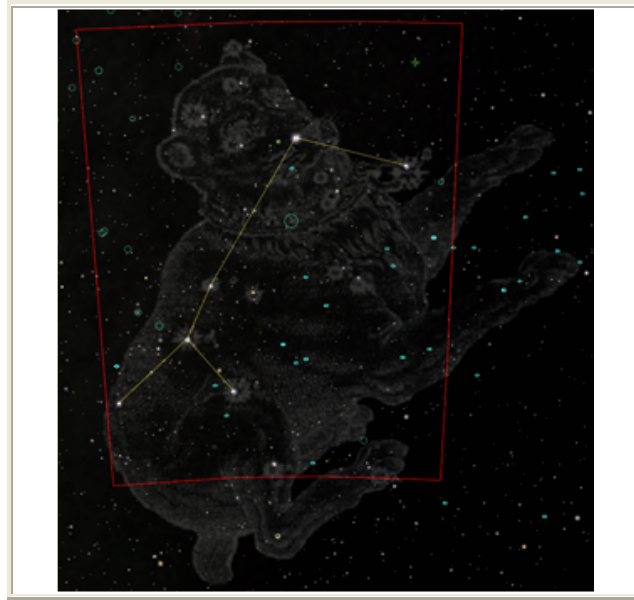

-: تکشاخ

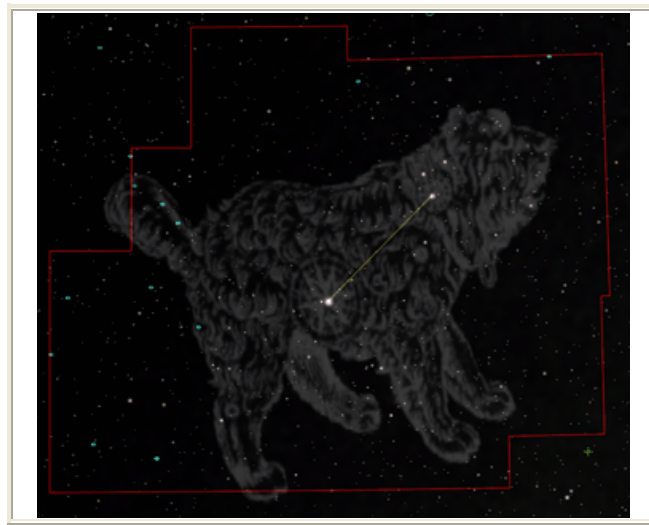

نهر: رودخانه

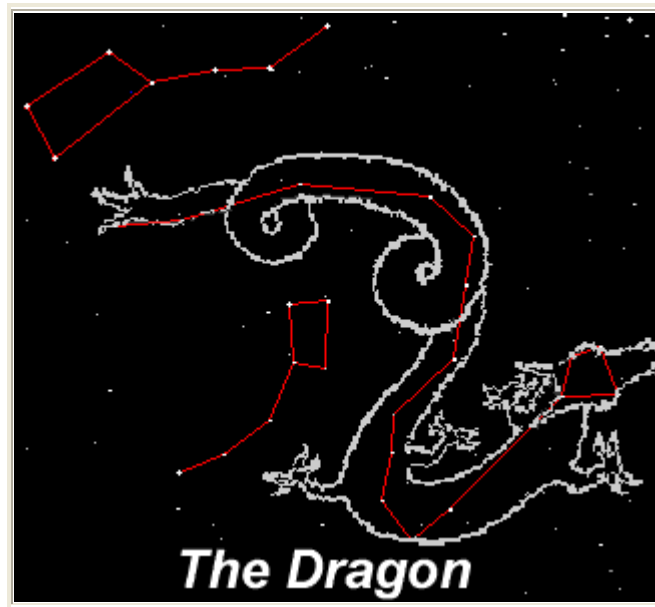
کلب اکبر: سگ بزرگ

کلب اصغر: سگ کوچک، تریشگ

تنین / جوزهر: هشتنبر، اژدها

حوا: مارافسای (پیکر آسمانی)

حیه: مار (پیکر آسمانی)

قیطس: نهنگ (پیکر آسمانی)

ازنب: خرگوش (پیکر آسمانی)

دجابه: قو (پیکر آسمانی)، ماکیان

عقرب: کژدم (پیکر آسمانی)

فرس اعظم: اسب بزرگ (پیکر آسمانی)، اسب بالدار

حمل: گوسفند (پیکر آسمانی)

نام لاتین	نام رایج	کره آسمان	نام لاتین	نام رایج	کره آسمان
آندرومدا	امرأة المسلسلة	شمال	لاسر تا	چلپاسه (سوسمار)	شمال
آنتلیا	تلمبه	جنوب	لئو	اسد	شمال
آپوس	مرغ بهشتی	جنوب	لئو ماینر	اسد اصغر	شمال
آکواریوس	دلو	جنوب	لپوس	خرگوش (ارنب)	جنوب
آکوئینا	عقاب	هر دو	لیبرا	میزان	جنوب
آرا	آتشدان	جنوب	لوپوس	گرگ	جنوب
آریس	حمل	شمال	لینکس	سیاهگوش	شمال
اوریگا	ارابه ران	شمال	لیرا	شلیاق (چنگ رومی)	شمال
بوتیس	عوا (گاوران)	شمال	منزا	کوهمیز	جنوب
سیلوم	قلم	جنوب	میکروسکوپوم	میکروسکوپ	جنوب
کاملوپاردالیس	زرافه	شمال	مونوسرس	تکشاخ	هر دو
سرطان	خرچنگ	شمال	موسکا	ذبابه (مگس)	جنوب
کانیزوناتیکی	سگهای شکاری	شمال	نرما	گونیا	جنوب
کانیس میجر	کلب اکبر	جنوب	اکتناز	ثمن	جنوب
کانیس ماینر	کلب اصغر	شمال	آفیکوس	حوا (مار افسای)	هر دو
کاپریکوموس	جدی	جنوب	اریون	شکارچی (جبار)	هر دو
کارینا	حمال	جنوب	پاو	طاووس	جنوب
کاسیوپا	ذات الكرسي	شمال	پگاسوس	فرس اعظم (اسب بالدار)	شمال
سنتاروس	قنطروس	جنوب	پرسیوس	برساوش	شمال
سفیوس	قیفاووس	شمال	فونیکس	عنقا (سیمرغ)	جنوب
سیتوس	قیطس	هر دو	پیکتور	سه پایه نقاش	جنوب
شاملئون	حربا (آفتاب پرست)	جنوب	پیسیز	حوت	شمال
سیرسینوس	دوپرگار	جنوب	پیسیز آستریوس	حوت جنوبی	جنوب
کلومبا	حمامه (کبوتر)	جنوب	پایپس	کشتی دم	جنوب
کمبرنیسیس	گیسوان برنیکه	شمال	پیکسیس	قطب نما	جنوب
کرونا آسترالیس	اکیل جنوبی	جنوب	رتیکولوم	شبکه	جنوب
کرونا بورالیس	اکیل شمالی	شمال	ساجیتا	سهم (تیر)	شمال
کروس	کلاغ	جنوب	ساجیتاریوس	قوس (رامی)	عقرب
کریتیر	باطیه	جنوب	اسکالپتر	حجار (سنگتراش)	جنوب

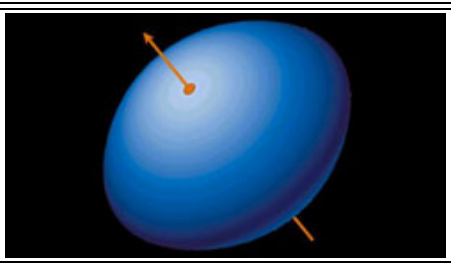

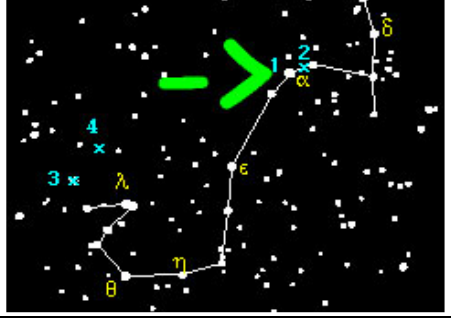

جنوب	سپر	اسکاتوم	جنوب	صلیب جنوبی	کراکس
هردو	حیه(مار)	سرپنس	شمال	دجاجه (قو)	سیگنوس
هردو	السدس	سکستانز	شمال	دلفین	دلفینوس
شمال	ثور	تاروس	جنوب	ماهی طلایی (ابوسیف)	درادو
جنوب	تلسکوپ	تلسکوپيوم	شمال	اژدها	دراکو
جنوب	مثلث جنوبی	تریانگولوم آسترال	شمال	قطعه الفرس	ایکولیوس
جنوب	طوقان	توکانا	جنوب	نهر	اریدانوس
شمال	دب اکبر	اورسا میجر	جنوب	کوره	فروناکس
شمال	دب اصغر	اورسا ماینر	شمال	جوزا (دویپکر)	جمینی
جنوب	بادبان	ولا	جنوب	درنا	گراس
هردو	سنبله	ویرگو	شمال	هرکول	هرکولیس
جنوب	ماهی پرنده	ولانز	جنوب	ساعت	هارولوجیوم
شمال	ثعلب(روباه)	ولپکیولا	هردو	شجاع (مار باریک)	هایدرا
جنوب	هندی	ایندوس	جنوب	هیبه الماء (مار آبی)	هایدروس

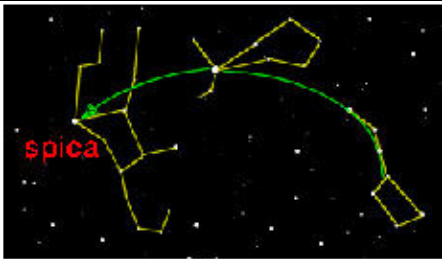
فهرست درخشان ترین ستاره ها

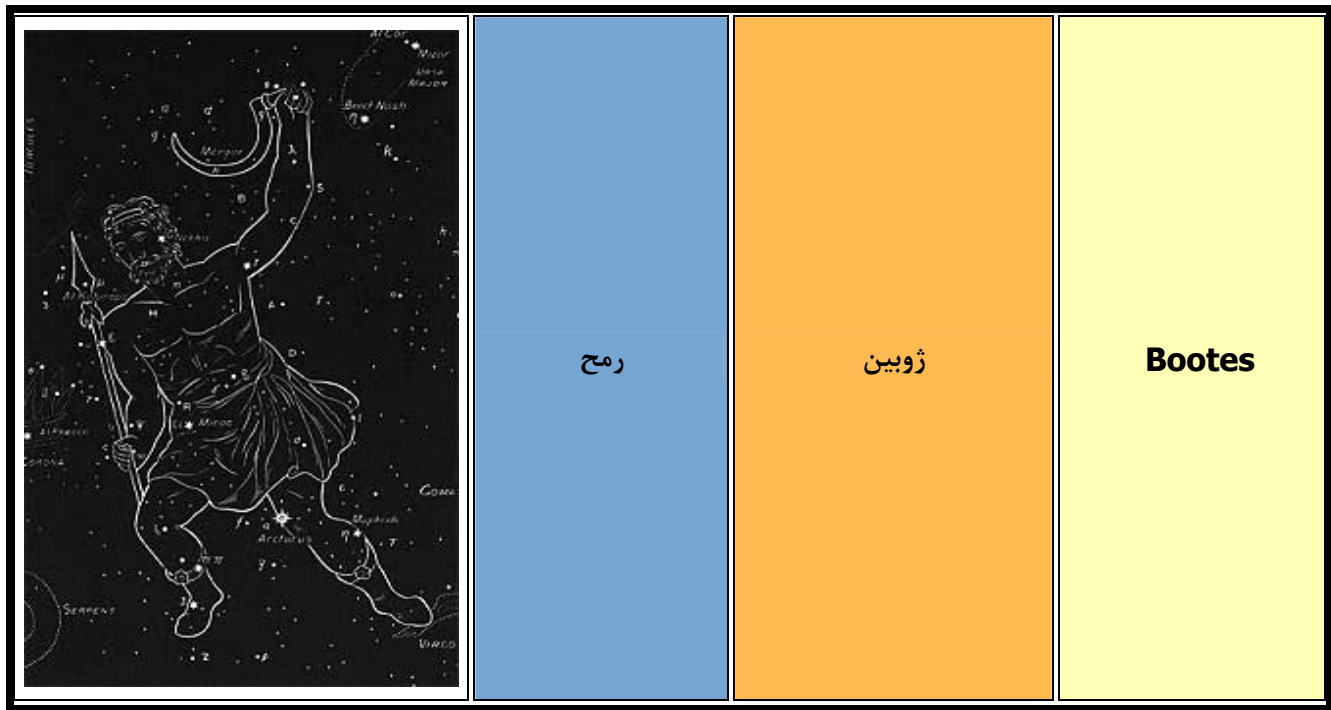

نام ستاره ها به ترتیب درخشانی شان در آسمان:

	نام عربی	نام فارسی	نام انگلیسی
	شعراى یمانی	شباهنگ، کاروان کش، وَرَاهَنگ، شب کش، تیر، تیشتر	Sirius
	سهیل	پَرک	Canopus
	--	--	Alpha cantauri
	سماک الرامح	ژوبین دار	Arcturus
	نسر واقع	وَنَد	Vega

	العبيوق	نگهبان	Capella
	رجل	پا	Rigel
	--	--	Procyon
	--	--	Achernar
	منكب الجوزا	شبان شانه	Betelgeuse
	قلب العقرب	دل کژدم	Antares
	عناق	بزک	Mizar

	سها	فراموشک	Alcor
	الفرد	تکینه	Alphard
	قلب الاسد	شیردل	Regulus
	رأس الجاثی	زانوزن سر	Rasalgethi
	الدبران	سدویس	Aldebran
	السماک الاعزل	بی ژوبین	Spica

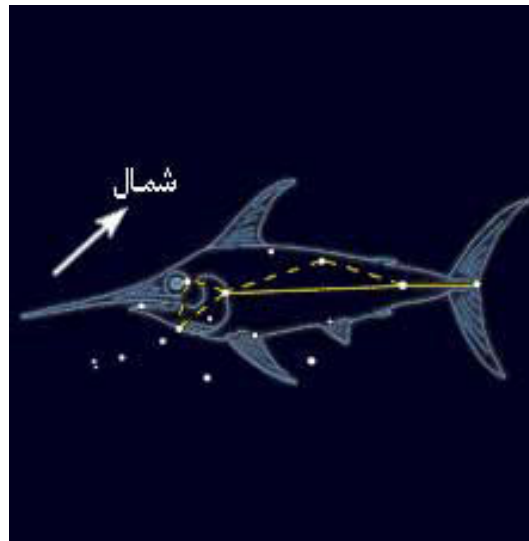

رمح

ژوبین

Bootes

ابوسيف

نام دیگر: ماهی طلائی

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ابر ماژلانی بزرگ در محدوده این صورت فلکی قرار دارد و با چشم غیر مسلح قابل رویت است.

گوناگون: این صورت فلکی برای اولین بار در سال ۱۵۹۸ در آسمان مشاهده شد.

آفتاب پرست

نام دیگر: حربا

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

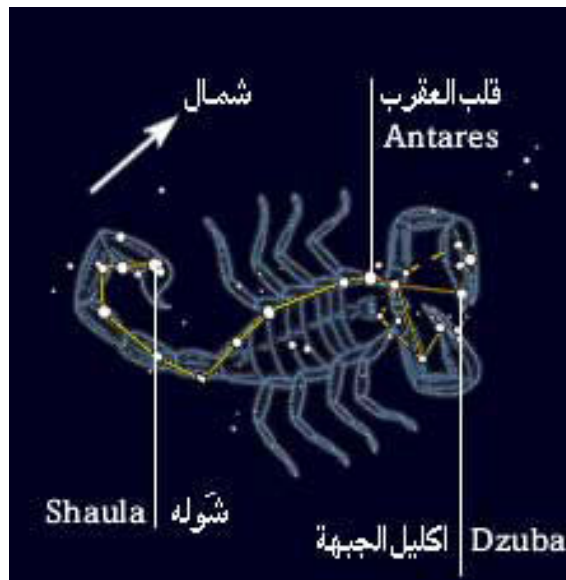
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی برای اولین بار در سال ۱۵۹۸ مشاهده و نامگذاری گردید.

عقرب

نام دیگر: کژدم

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

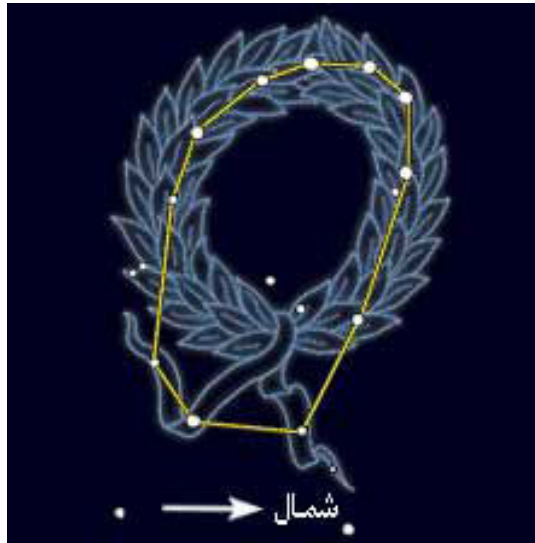

اجرام درخشان: آلفا - عقرب (قلب العقرب) یک ابر غول سرخ است. ام ۴ یک خوشه کروی ، ام ۶ و ام ۷ خوشه های ستاره ای هستند.

گوناگون: یک صورت فلکی منطقه البروجی باستانی ؛ این عقرب با نیشش جبار را کشت.

اکلیل جنوبی

نام دیگر: افسر

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ؛ یونانیان این صورت فلکی را به شکل یک حلقه گل تصور می کردند نه یک تاج.

اکلیل شمالی

نام دیگر: فکه

موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره شمالی زمین

اجرام درخشان: آلفا – اکلیل شمالی (نیرالفکه) درخشانترین ستاره این صورت فلکی است. ستاره دیگر جما نام دارد که معادل لاتینی واژه جواهر است که در تاج به کار رفته است.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ؛ این تاج طلایی مرصع متعلق به شاهزاده کرت ، آریادن ، است.

آله المصور

نام دیگر: سه پایه نقاش

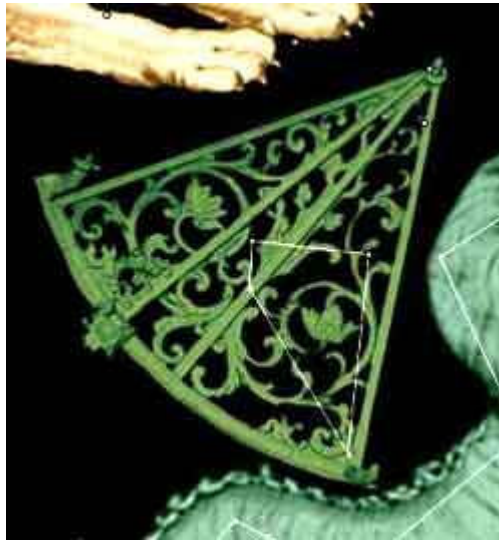
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد.

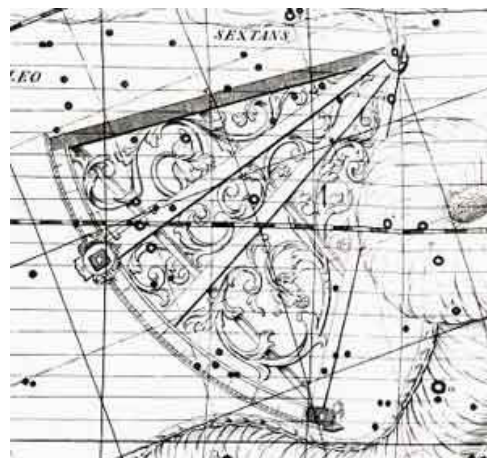
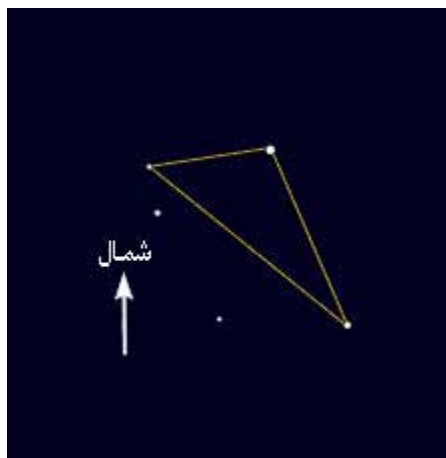

نام دیگر: سکستان

موقعیت: تمام کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۶۸۷ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد. سکستان نام ابزاری است که ستاره شناسان برای تعیین موقعیت ستارگان از آن استفاده می کنند.

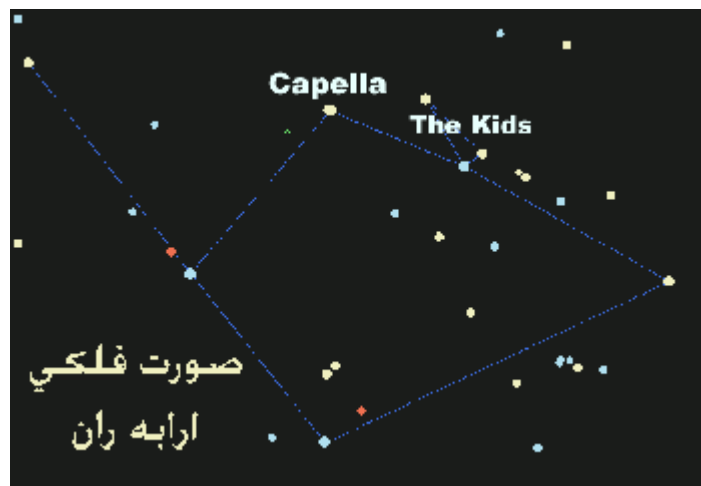
سکستان نوعی ابزار ستاره شناسی

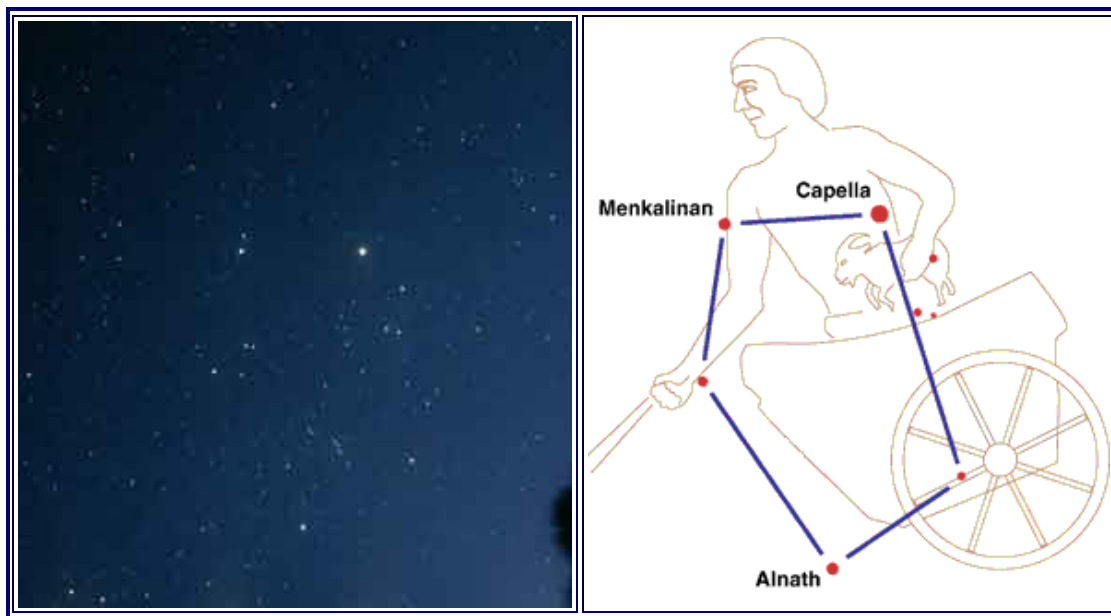
ارابه ران یا ممسک الاعنه یکی از صورتهای فلکی یا پیکرهای آسمانی است. در بالای سر پیکر آسمانی گاو، چند ضلعی بزرگی به نام اراابه ران (Auriga) قرار دارد. درخشان ترین ستاره ی این پیکر آسمانی، نگهبانک (عیوق، Capella) است که پنجمین ستاره ی درخشان آسمان می باشد. عیوق در ادبیات فارسی استعاره از بلندای آسمان و کمال است. ستاره ای که از نظر رنگ شبیه به خورشید، ولی در حقیقت بسیار بزرگتر از آن است و بر بازوی راست اراابه ران قرار دارد. بعد از این ستاره، از نظر درخشش، ستاره ی منكب العنان، در شانه ی اراابه ران است. جنوبی ترین ستاره ی این چند ضلعی، متعلق به صورت فلکی گاو است.

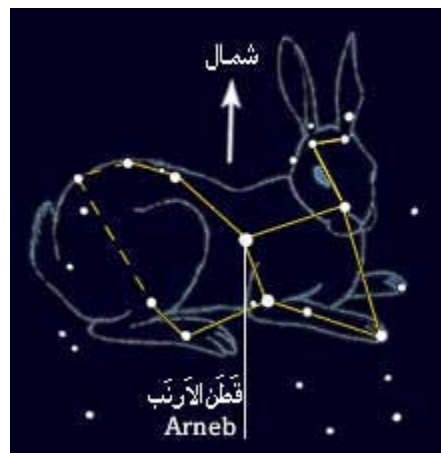
صورتهای فلکی اراابه ران در بالای سر پیکر آسمانی گاو

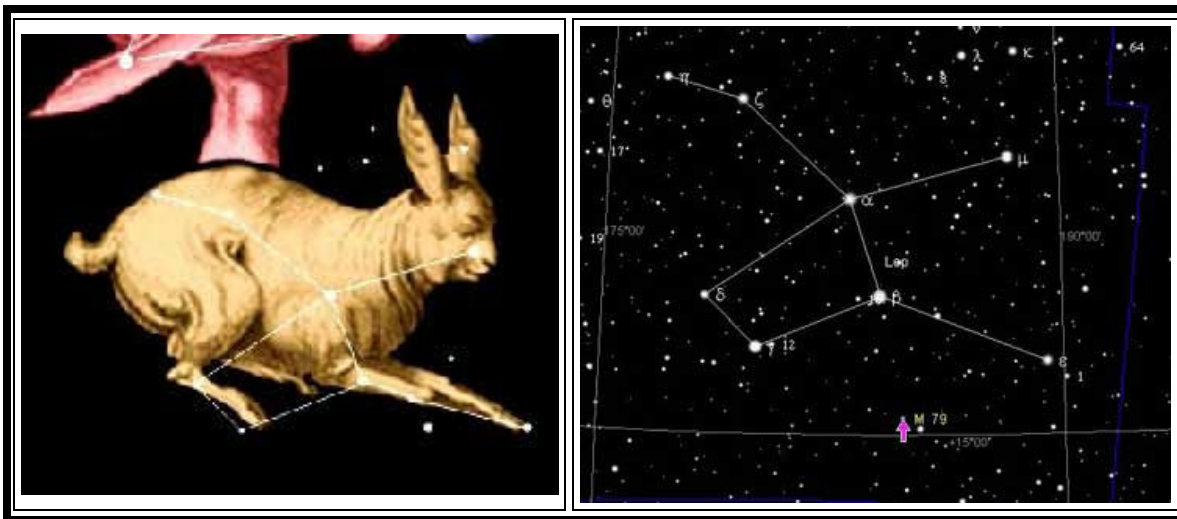
در مرکز این پیکر، چندین خوشه ی باز و کم نور (m38,m36) قرار دارند که با چشم غیر مسلح قابل رویت اند. ارا به ران، همیشه افساری در دست و یک بز و دو بزغاله به همراه دارد. در یکی از داستانها، ارا به ران همان هفستوس، پسر لنگ زئوس و هرا است. هفستوس، خدای آتش و حامی هنرمندانی بود که با فلز و آهن کار می کردند. او، به دلیل اینکه پیمودن مسافتهای طولانی با پای لنگ برایش دشوار بود، ارا به را اختراع کرد!

ارنب

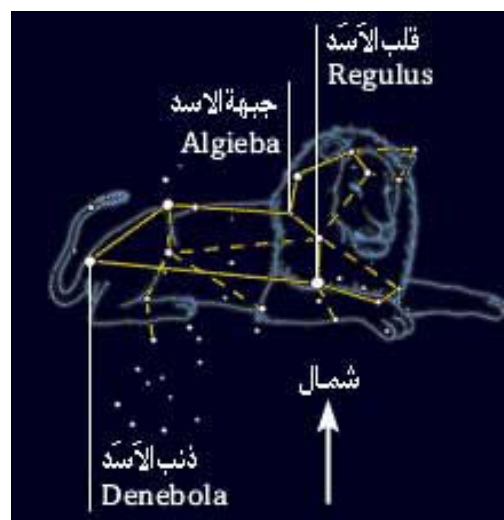

نام دیگر: خرگوش
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

اجرام درخشان: آلفا- ارنب (قطن الارنب) یک ابر غول سفید و تنها ستاره درخشان این صورت فلکی است.
 گوناگون: یک صورت فلکی باستانی؛ نام این صورت فلکی در اساطیر یونان به خرگوش خاصی باز نمی گردد

اسد

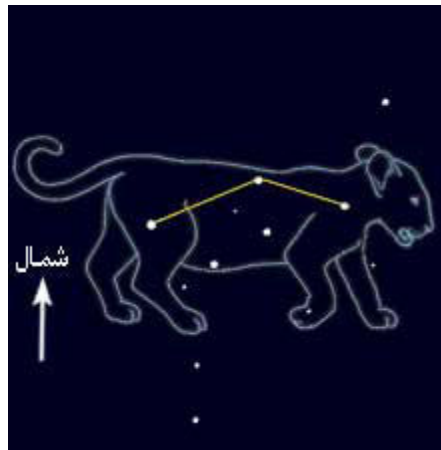

نام دیگر: شیر
 موقعیت: عمدتاً نیمه شمالی کره آسمان
 قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین
 اجرام درخشان: آلفا - اسد (قلب الاسد) درخشانترین ستاره این صورت است فلکی است. ستاره ذنب الاسد در دم شیر قرار دارد. جبهه الاسد متشکل از یک جفت غول زرد است.

گوناگون: یک صورت فلکی منطقه البروجی باستانی ؛ در اساطیر یونان ، هرکول در یکی از ۱۲ خان خود شیر را می کشد.

اسد الاصغر

نام دیگر: شیر کوچک

موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

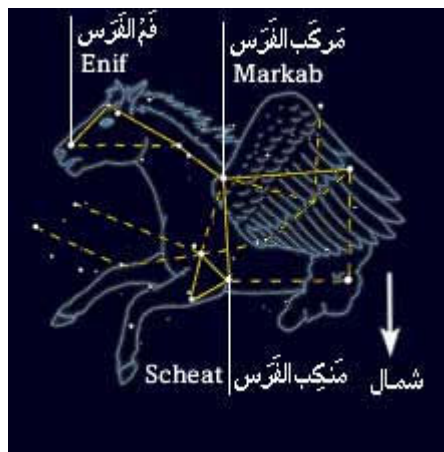
قابل رویت از: نیمکره شمالی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۶۸۷ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد.

اسب بالدار

نام دیگر: فرس اعظم
 موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان
 قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین
 اجرام درخشان: اپسیلون - فرس (فم الفرس) یک ابر غول زرد ؛ آلفا - فرس (مربک الفرس) یک غول آبی ، و بتا - فرس (منکب الفرس) یک غول سرخ است.

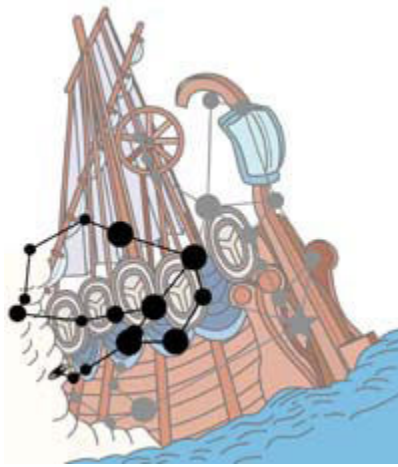

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ؛ فرس اعظم به شکل یک اسب بالدار است فقط قسمت جلوی اسب را در آسمان می توان دید.

بادبان

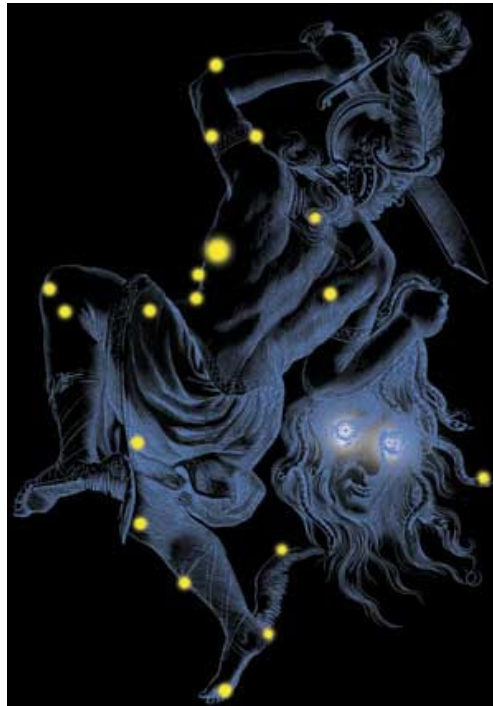

نام دیگر: شراع
 موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان
 قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین
 اجرام درخشان: گاما - بادبان یک ستاره مزدوج و لاند - بادبان (سهیل یمانی) یک ابر غول زرد است.

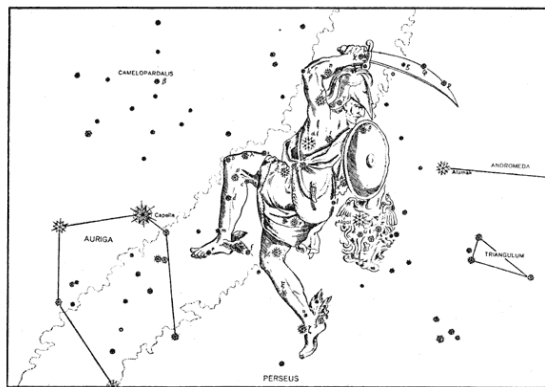

گوناگون: این صورت فلکی که زمانی قسمتی از صورت فلکی کشتی تلقی می شد، اولین بار در سال ۱۷۶۳ در آسمان شناسایی و نامگذاری شد. این صورت فلکی بادیان کشتی آرگوناته‌است.

پرساوش

پرساوش پسر زئوس (از خدایان یونان باستان)

پیکر آسمانی پرساووش یا سوار (در عربی حامل رأس الغول) در بیشتر شبهای سال در نزدیکی ذات الکرسی نمایان است. این صورت فلکی از ستاره های چندان پرنوری تشکیل نشده است ولی ستاره های بسیاری دارد که همگی قسمتی از نوار مه آلود کهکشانی و این جاده مه آلود در آسمان به پیدا کردن این صورت فلکی کمک می کند. پرساووش در تابستان نیمکره شمالی بعد از ساعت یک بامداد کاملاً بالای افق شمال شرقی قرار دارد. برای پیدا کردن آن می توانید از دو ستاره ضلع پایینی زاویه تقریباً عمود ذات الکرسی استفاده کنید. با امتداد دادن این دو ستاره می توانید به پرنورترین ستاره این صورت فلکی به نام راس الغول برسید.

راس الغول (algor) یکی از جذابترین ستارگان متغیر در آسمان است. بتا-پرساووش که نام دیگر این ستاره است و در افسانه ها پرساووش حمل کننده سر دیو (حامل راس الغول) هم گفته می شود. این ستاره متغیر گرفتی است که قدر (درخشندگی) ظاهریش هر دو روز و ۲۱ ساعت تغییر می کند و با چشم غیر مسلح هم تشخیص داده می شود.

ماه در مسیر حرکتش به دور زمین جلو نور خورشید را می گیرد و باعث کسوف می شود. همین پدیده در برخی از ستارگان دوگانه نیز اتفاق می افتد و آنها در حین حرکت باعث کسوف هم می شوند. ستاره راس الغول مثال جالبی برای ستارگان دوگانه گرفتی است. بتا-پرساووش از

دو ستاره تشکیل می شود که یکی بزرگ کم نور و نسبتاً سرد و دیگری نورانی کوچک و داغ. ستاره بزرگ در حین حرکت به دور ستاره نورانی باعث کسوف آن می شود ولی این حالت زیاد به طول نمی انجامد زیرا ستاره بزرگ در مدار خود به سرعت حرکت می کند.

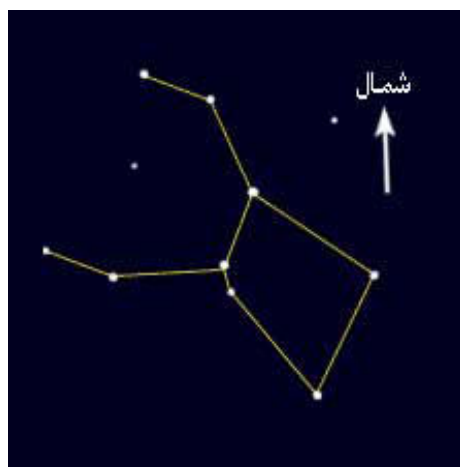

بارش شهابی پرساووشی هر سال اخترشناسان آماتور را به خود جلب می کند.

بارش شهابی پرساووشی

باطیه

نام دیگر: پیاله

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین
اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ، آپولو پیاله را به کلاغ ، در صورت فلکی مجاور ، داد تا آب جمع کند.

دجاجة

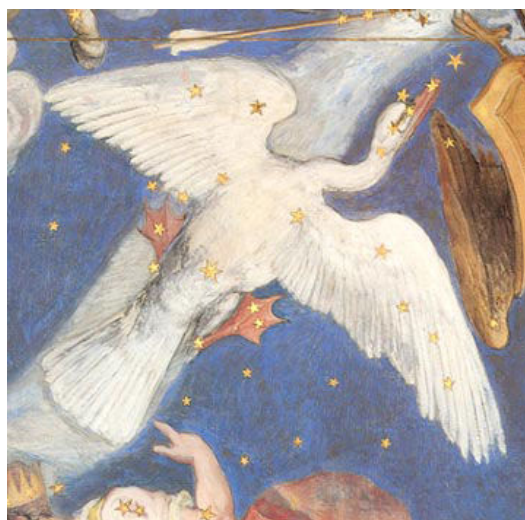

نام دیگر: قو

موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

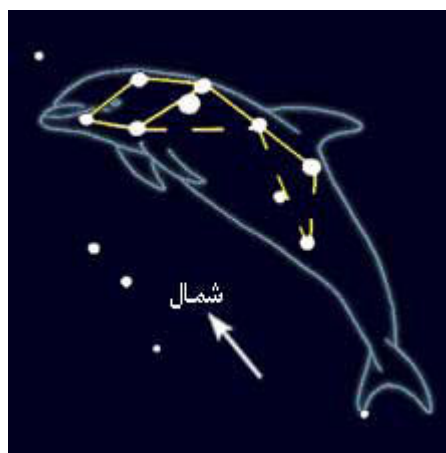
قابل رویت از: نیمکره شمالی زمین

اجرام درخشان: آلفا-دجاجة (ذنب الدجاجة) یک ابر غول آبی متمایل به سفید است. ذنب در عربی به معنای دم است.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی؛ در اساطیر چنین آمده که زئوس، خدای خدایان، برای دیدن معشوقه اش خود را به شکل قو درآورده است.

دلفینوس

نام دیگر: دلفین

موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

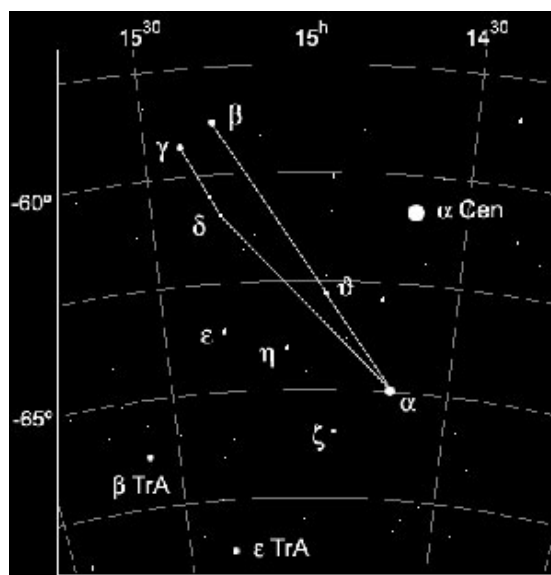
قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی، دلفین پیام آور پسیدون ، خدای دریا، بود.

دوپرگار

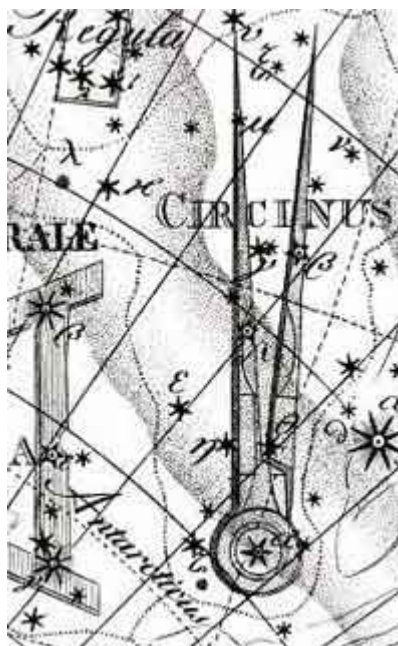

نام دیگر: دوپرگار

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

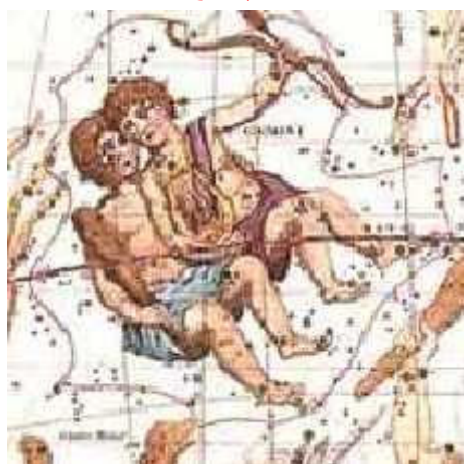
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی برای اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده شد.

دوپیکر

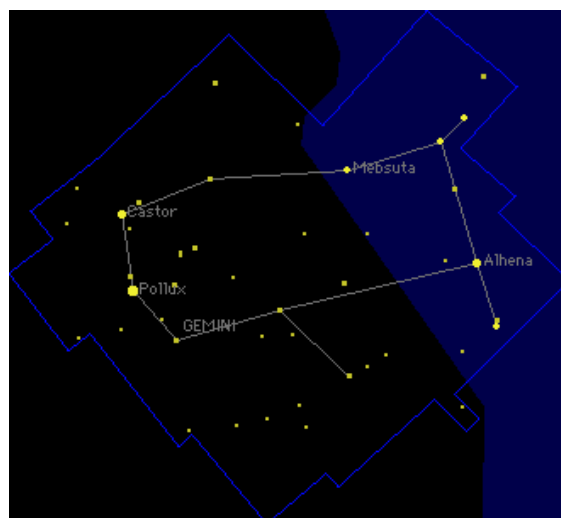
در شمال ستاره ی شباهنگ، یکی از پیکرهای منطقه البروج به نام دوپیکر (جوزا، Gemini) قرار دارد. دو ستاره با نامهای کاستور (Castor)، ستاره اول دو پیکر و پلوکس (pollux) ستاره ی دوم دوپیکر، نماینده سرهای دوپیکر هستند. کاستور، ستاره ی شمالی تر، اندکی کم نور تر، از پلوکس است.

پاهای دوقلو ها به طرف جبار امتداد یافته است. تقریباً در نیمه ی راه این فاصله نزدیک پای یکی از دو قولو ها، خوشه ی کوچک بازی از ستارگان قرار دارد. این خوشه، اجتماع کوچک و زیبائی از ستارگان M35 نامیده می شود که در شرایط خوب رصدی با چشم غیر مسلح نیز قابل رویت است. کاستور و پلوکس پسران زئوس (Zeus) و لدا (Leda) و برادران دو قلوی هلن (Helen) قهرمان بسیاری از جنگهای مشهور در اساطیر روم و یونان بوده اند.

تقریباً همتراز با ابط الجوزا در شمال شرقی، ستاره ی درخشانی در منطقه ای کم تراکم، به تنهائی قرار گرفته، که شعرای شامی ستاره ی اصلی صورت فلکی سگ کوچک (Canis minor) است. آلفا- سگ کوچک (شعرای شامی) نیز از ستاره های نورانی است و به رنگ زرد و قدرش ۰,۳۷ است.

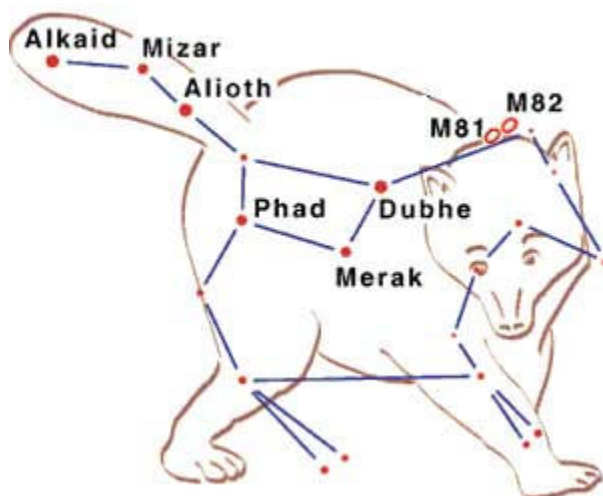

فاصله ی این ستاره از ما ۱۱,۴ سال نوری و ۱۴ بار درخشان تر از خورشید است.

دب اکبر

هفت ستاره پر نور ، نقش دب اکبر (آب گردان) را پدید می‌آورد، چهار ستاره که کاسه را تشکیل می‌دهند با نامهای دبه ، مراق ، فخذ و مغرز معروفند که همگی اسامی عربی هستند: دبه به معنای خرس است و مراق به معنی گرده ، فخذو مغرز به ترتیب ران و بن دم خرس هستند. ستارگانی که دسته آب گردان را تشکیل می‌دهند به نامهای قائد ، عنان و جون موسومند که باز هم نامهایی عربی به معنای جلودار و بزغاله هستند. معنای دقیق جون هنوز مورد اختلاف است. در نزدیکی عناق ستاره کوچک سها قرار دارد. اعراب این دو ستاره را اسب و سوار می‌نامیدند و از ستاره‌ها برای آزمون دید خوب استفاده می‌کردند.

افسانه‌ها

یکی از نخستین نامهایی که به این صورت فلکی داده شد خرس بزرگ بود و نامهای عربی به معنای ران ، گرده و غیره قسمتهای مختلف بدن خرس را بیان می‌کنند. دلیل این نام روشن نیست، زیرا که ناظر به دشواری می‌تواند طرح بدن خرس یا حیوان دیگری را در این صورت تصویر کند. بنابر افسانه‌ای کهن ، خرس نشان دهنده کالیستو ، دختر شاه آرکادیا و معشوقه ژوپیترا بود و ژوپیترا برای حفاظت از او وی را به صورت خرسی در آورد و بر آسمانها نهاد.

بنابر افسانه‌ای دیگر ، روح بزرگ ، را با قصد و عمد بر آسمان نهاد تا گاه شمار خرسهای زمینی باشد. در نیم سالی که خرس بزرگ بر ارتفاعی کم جای دارد، همه خرسهای زمینی در غارهای خود می‌مانند و خود را گرم نگه می‌دارند. وقتی که خرس بزرگ در آسمان اوج می‌گیرد، خرسها نیز غارهایشان را ترک می‌گویند زیرا تابستان آغاز شده است. نامهای دیگر

نامهای دب اکبر و آب گردان هنوز مصطلح هستند. نام علمی این صورت فلکی ترجمه لاتینی خرس بزرگ یعنی Ursa Major است. در انگلستان این صورت را گاو آهن یا ارابه گویند. اگر بخواهیم دقیق باشیم اصطلاح آب گردان را باید به هفت ستاره پر نور و اصطلاح دب اکبر یا Ursa Major را به همه ستاره‌های این صورت اطلاق کرد. اما اغلب این دو اصطلاح را به جای هم بکار می‌برند.

روشنی ظاهری ستارگان

روشنی ظاهری هفت ستاره آب گردان باهم فرق می‌کند. پر نورترین آنها جون و کم فروغ‌ترینشان مغرز است. این مطلب بطور فنی، بر حسب قدر ظاهری بیان می‌شود: جون کمترین قدر ظاهری (۱,۷) و مغرز بیشترین قدر ظاهری (۳,۴) را دارد.

طبقه بندی ابرخس بر اساس روشنی ستارگان

منجمان یونان باستان ستاره‌های مرئی را بر حسب روشنی ظاهریشان به شش گروه تقسیم می‌کردند. این طبقه بندی اولیه هنوز هم کم و بیش معتبر است. افتخار این طبقه بندی به ابرخس که در قرن دوم قبل از میلاد در جزیره رودس می‌زیست داده می‌شود.

او پر نورترین بیست ستاره‌ای را که می‌شناخت بطور دلخواه ستارگان قدر اول نامید، پنجاه ستاره بعدی به ترتیب روشنی ظاهری ستارگان قدر دوم نامیده شدند و الی آخر نام قدر ششم به چند صد ستاره‌ای داده شد که به دشواری قابل رؤیت با چشم انسان معمولی بودند. بدین طریق یک طبقه بندی کاملاً اختیاری بر اساس روشنی بدست آمد، اما این قدرها صرفاً قدرهای ظاهری هستند. برخی از ستارگان در واقع پرنورند، ولی به سبب فاصله زیادشان کم نور به نظر می‌رسند.

رابطه میان قدر ظاهری و روشنی ظاهری

رابطه ساده‌ای میان قدر ظاهری و روشنی ظاهری وجود دارد. این رابطه بر قانونی روان فیزیکی مبتنی است که هرگاه محرک مثلاً روشنی به صورت یک تصاعد هندسی نظیر ۱، ۲، ۴، ۸، ۱۶، ۰۰۰ افزایش یابد احساس حاصل از آن به صورت یک تصاعد حسابی ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۰۰۰۰ زیاد می‌شود. از این قانون بطور تجربی تعیین شد که ستارگان قدر دوم، ۲,۵ (به عبارت دقیقتر ۲,۵۱۲) برابر روشنتر از ستارگان قدر سوم هستند. همینطور ستارگان قدر سوم، ۲,۵۱۲ برابر روشنتر از ستارگان قدر چهارم هستند و الی آخر.

مقادیر صفر و منفی قدر ظاهری

بیست ستاره‌ای که بدو ستارگان قدر اول به شمار آمدند، بعدها مجدداً دسته بندی شدند. این کار از آنرو ضرورت داشت که برخی از این ستارگان بسیار پر نورتر از دیگران بودند. ستارگان پر نورتر این گروه با قدرهای ۰,۷، ۰,۸، ۰,۹ و غیره تا صفر و اعداد منفی مشخص

گردیدند. ستاره‌ای که شب هنگام بیشترین روشنی ظاهری را دارد شعرای یمانی است. قدر ظاهری آن ۱,۶- است. در این مقیاس قدر ظاهری خورشید بسیار زیاد است، ۲۶,۷-.

حرکات ظاهری روزانه ستارگان

همه می‌دانند که خورشید به ظاهر در مشرق طلوع می‌کند قوسی را در آسمان می‌پیماید و در مغرب غروب می‌کند. ستارگان نیز به ظاهر قوسهایی را (از سمت شرقی افق به سمت غربی آن) در آسمان طی می‌کنند. یک دوران کامل ۲۳ ساعت و ۵۶ دقیقه و ۴,۰۹ ثانیه طول می‌کشد. این را به سهولت می‌توان در یک شب صاف به کمک یک ساعت مچی خوب به تقریب ثابت کرد. این دوران شبانه روزی را با مشاهده صورتی چون دب اکبر می‌توان بخوبی رصد کرد.

اگر در رصد اول این صورت فلکی محاذی افق و کاسه آن در طرف راست باشد، شش ساعت بعد دسته آبگردان به طرف پایین خواهد بود، دوازده ساعت پس از رصد اول دهانه باز کاسه آبگردان رو به پایین به نظر خواهد آمد. هجده ساعت پس از رصد اول دسته آبگردان به سمت بالا خواهد بود. در هر ۲۳ ساعت و ۵۶ دقیقه و چهار ثانیه دب اکبر را در هر یک از این وضعیت‌ها می‌توان دید. البته در بخشی از این زمان، آفتاب مانع رصد کردن خواهد شد، نور ضعیف ستاره را در آسمان روشن روز نمی‌توان مشاهده کرد.

حرکت ظاهری سالانه ستارگان

این واقعیت که ستارگان یک گردش کامل را در کمتر از بیست و چهار ساعت انجام می‌دهند، بسیار مهم است. البته معنی آن این است که ستارگان در یک دوره بیست و چهار ساعته بیش از یک گردش کامل را می‌پیمایند. بنابراین ستارگان در سه دقیقه و ۵۶ ثانیه باقیمانده دوران بعدی را شروع می‌کنند، این را می‌توان با رصد اثبات کرد. ستاره ای که فرضاً در ساعت هشت شامگاه یکشنبه در افق پدیدار می‌شود، شامگاه روز بعد در ساعت هشت اندکی بالای افق خواهد بود. این ستاره در ساعت هشت شامگاه روز سه شنبه ارتفاع بیشتری از افق خواهد داشت و یک ماه بعد در ساعت هشت ستاره به مقدار قابل ملاحظه‌ای از افق بالاتر خواهد بود.

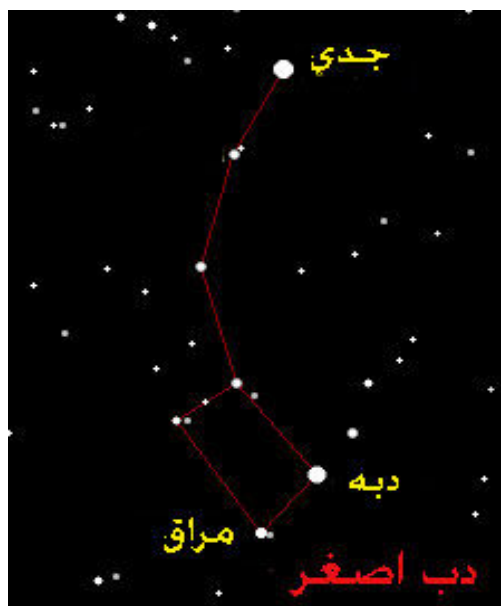
سه ماه بعد، در ساعت هشت بعد از ظهر ستاره به اندازه یک چهارم دایره از افق شرقی فاصله خواهد داشت. در پایان یک سال ستاره یک دایره ظاهری را کامل کرده است. این حرکت ستاره نیز حرکتی ظاهری و در نتیجه حرکت واقعی زمین حول خورشید است. زمین در حرکت انتقالی خود به دور خورشید یک گردش کامل را در دوازده ماه می‌پیماید. این حرکت ظاهری سالانه ستارگان بر صورتهای فلکی نیز حکم فرماست.

بدین طریق در ساعت هشت بعد از ظهر در مهر ماه، آبگردان دب اکبر نزدیک افق و در وضعیتی است که دهانه کاسه رو به بالاست. سه ماه بعد در همان زمان به هنگام شب، دسته آبگردان رو به پایین است. در ماه فروردین در همان شب دب اکبر ارتفاع زیادی از افق دارد و کاسه آبگردان در طرف چپ به نظر میرسد. در تیر ماه در همان ساعت شب کاسه آبگردان به طرف پایین است. بنابراین در مدتی برابر ۳۶۵ روز دب اکبر ۳۶۶ بار گردش ظاهری را انجام میدهد: ۳۶۵ بار بر اثر دوران زمین به دور محورش و یک بار در نتیجه حرکت انتقالی زمین به دور خورشید.

دب اصغر

یک صورت فلکی باستانی که ابتدا تصور می‌شد این خرس آیدا، یکی از دو دایه زئوس در دوران کودکی است. معروفترین و پرنورترین ستاره این صورت فلکی، جدی است تشخیص آن بسیار ساده است. نقطه شروع دو ستاره دبه و مراق در کاسه دب اکبر است که به قراولان معروفند. امتداد خط واصل این دو ستاره از جدی می‌گذرد که آن را با نامهای ستاره قطبی و آلفا - دب اصغر نیز می‌شناسند. فاصله زاویه‌ای دبه تا جدی شش برابر فاصله میان دو قراول است.

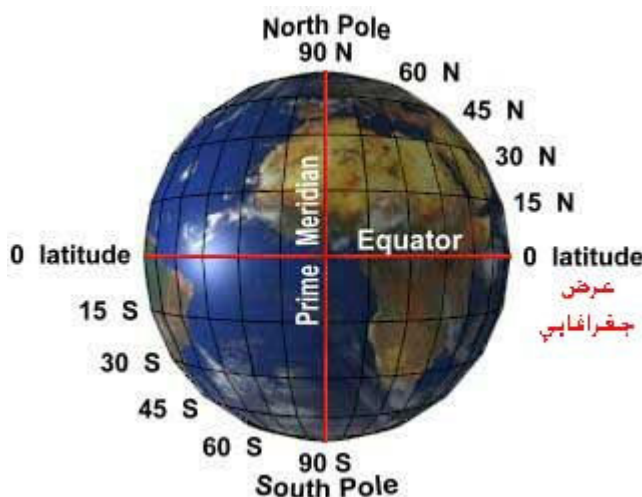

ستارگان دب اصغر

بعد از جدی پر نورترین ستاره آن انور فرقدان است که قدر ظاهری آن ۲,۲ می‌باشد. این یکی از ۵۷ ستاره‌ای است که به عنوان مرجع مورد استفاده دریانوردان (و هوانوردان) است. پنج ستاره دیگر دب اصغر جلوه کمتری دارند و چهار تای آنها از قدر ۴ هم کم سوترند. وسعت این صورت فلکی در حدود ۲۰ درجه یا چهار برابر فاصله میان قراولان است. ستاره تقریبی تقریباً ثابت است و چشم غیر مسلح همواره آنرا در یک موقعیت می‌بیند.

جدی و جهت یابی

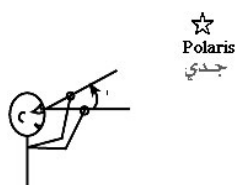

ستاره جدی در موارد زیر مورد استفاده است:

تعیین نقطه شمال بر افق (شمال جغرافیایی)

تعیین عرض جغرافیایی ناظر

شمال جغرافیایی با فرود آوردن خطی قائم از جدی بر افق مشخص می‌شود. نقطه‌ای که در آن خط قائم دایره افق را قطع می‌کند. شمال جغرافیایی است. تعیین عرض جغرافیایی بر اساس فرمول زیر است:

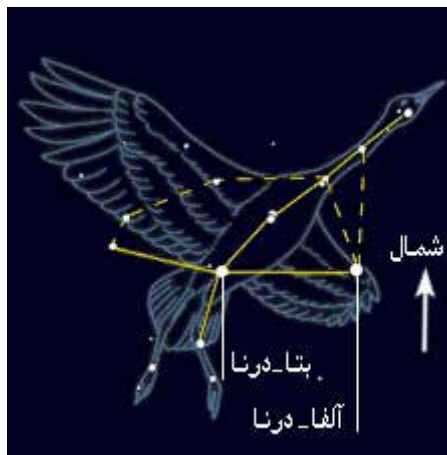
عرض جغرافیایی هر نقطه در نیمکره شمالی = ارتفاع جدی در آن نقطه. بنابراین برای ناظری در ۴۰ درجه شمالی، جدی ارتفاعی برابر ۴۰ درجه دارد، برای ناظری در ۶۰ درجه شمالی، ارتفاع جدی ۶۰ درجه است و الی آخر. ارتفاع یک ستاره، بر حسب درجه، زاویه میان افق ناظر و ستاره در امتداد یک دایره قائم است.

ستاره قطبی با تلسکوپ

دوگانه بودن ستاره قطبی بخوبی معلوم می گردد. قدر آنها ۲ و ۸ و جدایشان ۱۸" است. مولفه دیگر ستاره قطبی متغیر قیفاووسی بوده و روشنایی آن با زمان تناوب معینی به اندازه نیم قدر تغییر می یابد. در مطالعه این ستاره معلوم شده است که مولفه نزدیک دیگری نیز به دور آن در گردش است. این سیستم در فاصله ۵۰۰ سال نوری از ما قرار دارد.

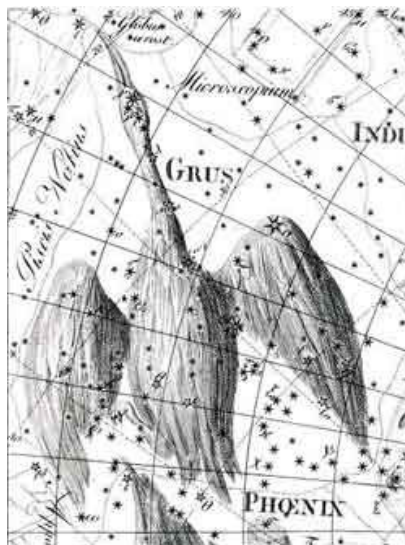
درنا

نام دیگر: کرکی

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: آلفا -درنا ، درخشانترین ستاره این صورت فلکی ، ستاره ای است آبی .بتا -درنا یک غول سرخ است. گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۵۹۸ در آسمان مشاهده شد.

گاو

پیکر آسمانی گاو که ثور نیز خوانده می شود، در دومین برج از بروج دوازده گانه ی منطقه البروج قرار دارد و دارای یک ستاره ی درخشان به نام سدویس (الدبران، آلفا-ثور، Aldebaran) است که چشم خشمناک و خونین رنگ گاو را نمایش می دهد. سدویس نام فارسی این ستاره است و پیشینه آشنایی ایرانیان با آن به روزگاران باستان میرسد. سدویس ستاره ای سرخ‌رنگ از قدر اول است و حدود ۶۵ سال نوری با ما فاصله دارد. گروهی از ستارگان به شکل V که از نزدیکی سدویس شروع می شوند، "قلائص" (Hyades) نام گرفته و صورت گاو را درست می کنند. در این صورت، می توان بینی و پوزه ی گاو را مجسم نمود. قلائص، خوشه ی ستاره ای باز و کم نوری بوده و حدود ۱۲۰ سال نوری از ما فاصله دارد.

شانه های گاو را خوشه ی پروین تشکیل می دهد. پیکر آسمانی گاو به خاطر این خوشه ی زیبا، جلوه ی خاصی دارد. خوشه ی پروین، شبیه به دب اصغر ولی کوچکتر و فشرده تر از آن است که هفت ستاره در آن به وضوح دیده می شود. بر طبق اساطیر، خوشه ی پروین، هفت خواهران اطلس نیرومند بودند که جبار شکارچی به دنبالشان بود و برای نجات از دست وی، به صورت هفت کبوتر در آمدند.

صورت فلکی شکارچی

برای یافتن گاو ابتدا خوشه ی پروین را در آسمان پیدا کنید. خوشه ی پروین، قبل از غروب خورشید، طلوع می کند و در ساعت ۱:۲۰ نیمه شب به بیشترین ارتفاع خود از افق می رسد و سپس مسیر خود را به طرف مغرب ادامه می دهد. با کمک صورتهای فلکی آندرومدا و ذات الکرسی می توانید راحتتر به خوشه پروین برسید.

صورت فلکی ذات الکرسی

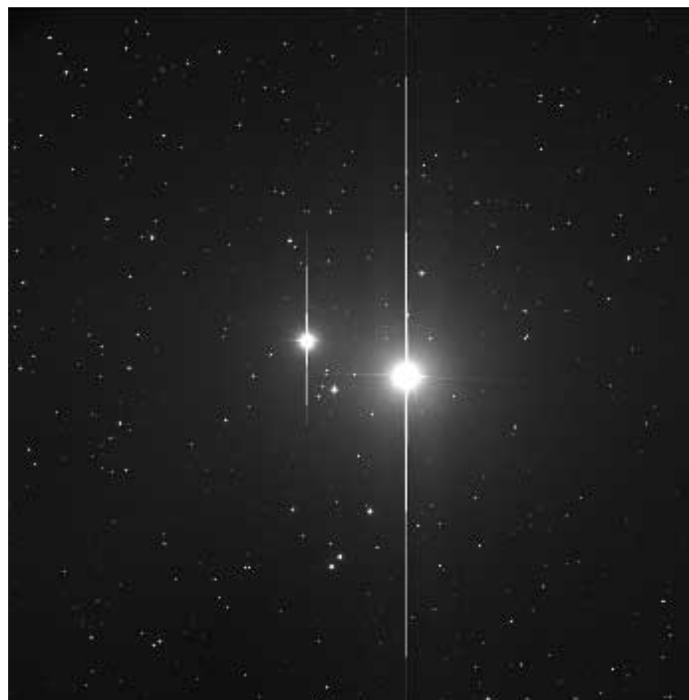
گاوچران

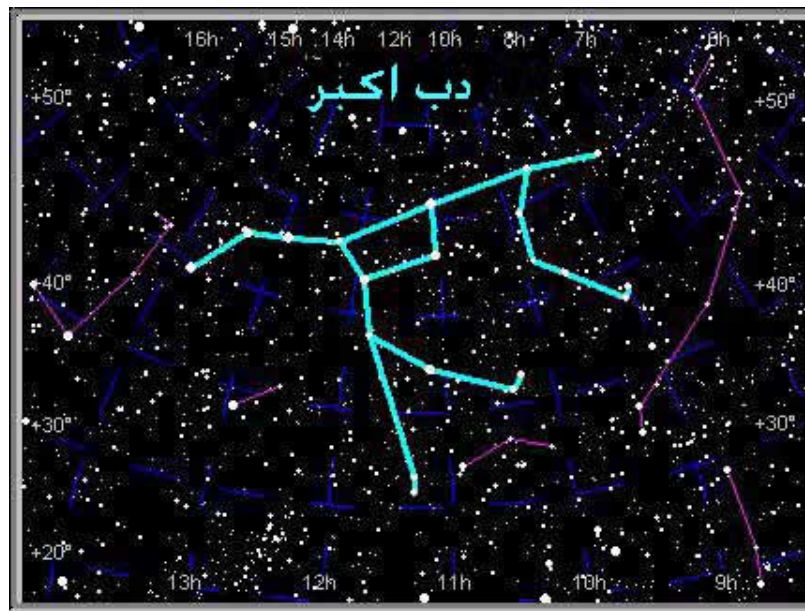
در شبهای گرم تابستان در یک محوطه ی رو باز به سمت مجموعه ی آبگردان بزرگ که خود یک راهنما برای پیدا کردن دیگر پیکرهای آسمانی است، بایستید. می توانید هفت ستاره را ببینید که طرح یک ملاقه را در ذهنتان تداعی می کند. این ملاقه، همان هفت اورنگ (دب اکبر) معروف است. نگاه دقیقی به ستاره ای که در انحنای دسته ی آن قرار دارد بیاندازید. این ستاره، بُزک (عناق، mizar)، با درخشندگی قدر دوم است. چشمانی با قدرت بینایی زیاد قادر به کشف ستاره ای کم نورتر در مجاورت عناق است. این ستاره ی قدر چهارم، ستاره فراموشک (سُها، alcor) است. یافتن سه‌ای کوچک، آزمایشی برای سنجش قدرت بینایی است.

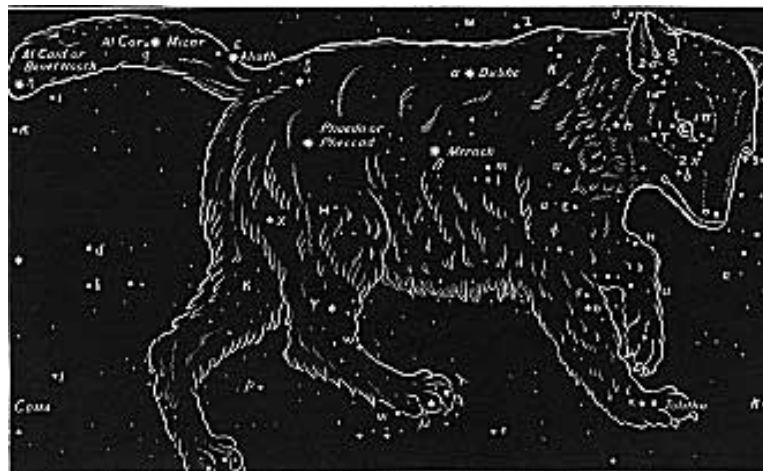
ستاره‌های عناق و سُها

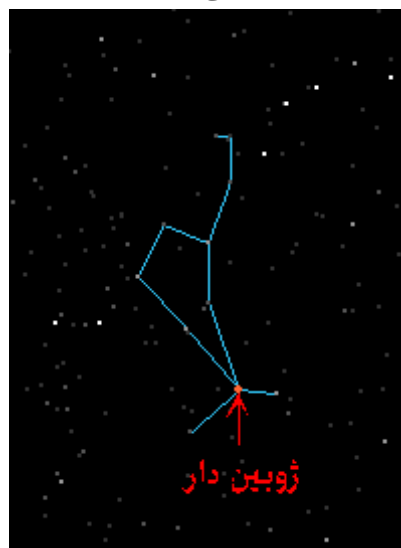
همانطور که می دانیم با امتداد لبه‌ی آبگردان (به اندازه ی ۵ برابر) به ستاره ی قطبی می رسیم. این ستاره، درخشانترین ستاره ی پیکر آسمانی خرس کوچک است و در انتهای دم آن قرار دارد. یافتن خرس کوچک به مراتب دشوارتر از یافتن خرس بزرگ (هفت اورنگ) است و یافتن آن مستلزم سفری کوتاه به خارج از شهر است.

خرس بزرگ (دب اکبر)

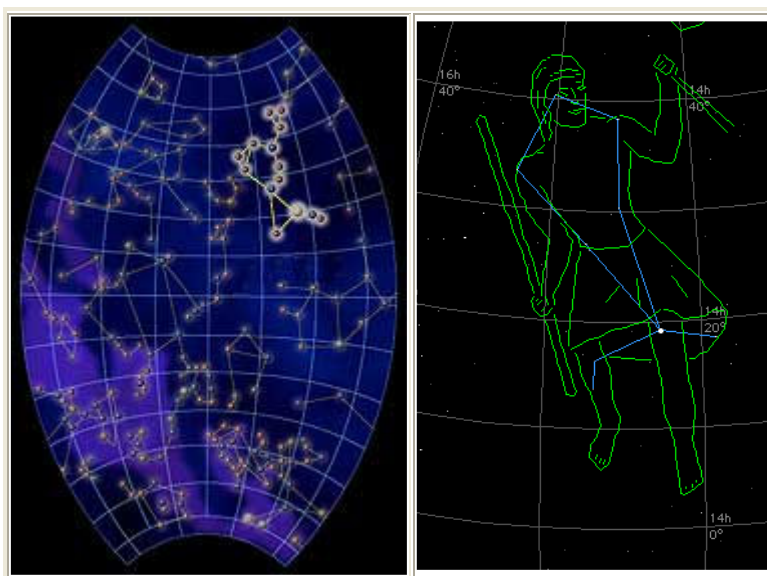

باز هم سری به پیکر آسمانی راهنمایمان، خرس بزرگ (دب اکبر)، می زنیم. اگر منحنی دسته ی آبگردان را امتداد دهیم، ناخود آگاه چشم شما با ستاره ای قرمز رنگ به نام ژوبین دار (سماک راج، arcturus) روبه رو می شود که این ستاره در رأس پایینی پیکر آسمانی گاوچران (عوا) دیده می شود. ژوبین دار ششمین ستاره ی درخشان آسمان است که ۳۶ سال نوری از زمین فاصله دارد. قطر این ستاره ۲۳ برابر قطر خورشید است. گاوچران مجموعه ای چند ضلعی از ستارگانی است که عمدتاً قدر سوم و چهارم هستند. هر چند این ستارگان از درخشندگی زیادی برخوردار نیستند، ولی به دلیل شکل بادبادک مانند آن، به آسانی قابل مشاهده اند.

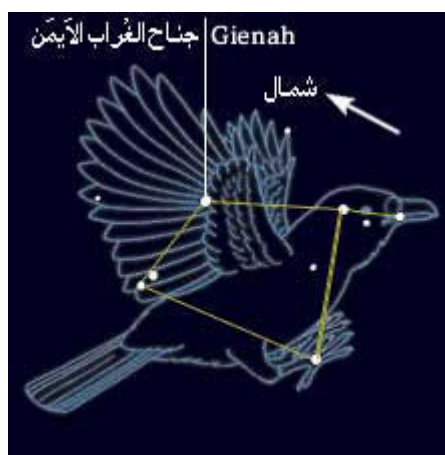
ژوبین دار (arcturus)

یونانیان قدیم پیکر آسمانی گاوچران را خرس بان نامیدند. از مکان این صورت فلکی در آسمان، به نظر می رسد که گاوچران از خرس بزرگ نگهداری می کند.

پیکر آسمانی گاوچران

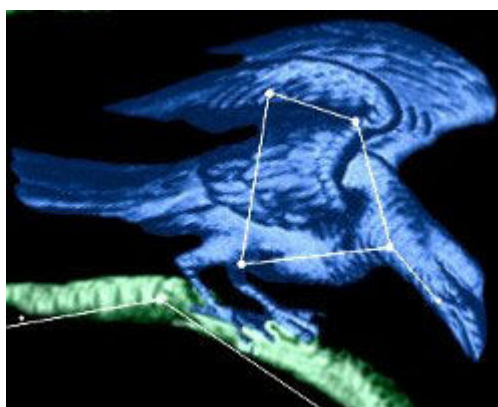
غراب

نام دیگر: کلاغ

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

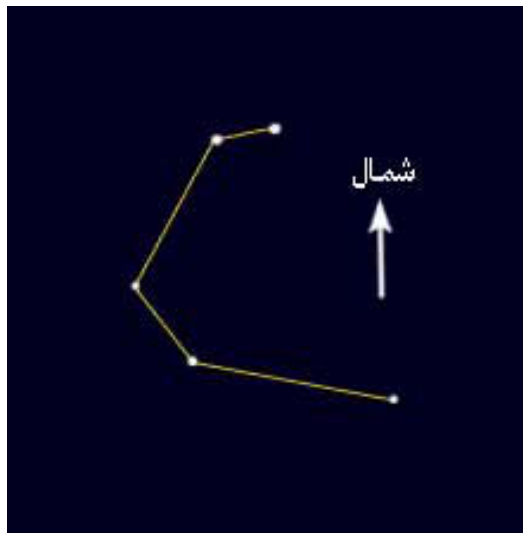

اجرام درخشان: گاما، غراب (جنّاح الغراب الایمن) یک غول آبی و درخشانترین ستاره این صورت فلکی است.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ، آپولو کلاغ را فرستاد تا آب بیاورد ولی کلاغ با یک مار آبی ، هیدرا ، بازگشت.

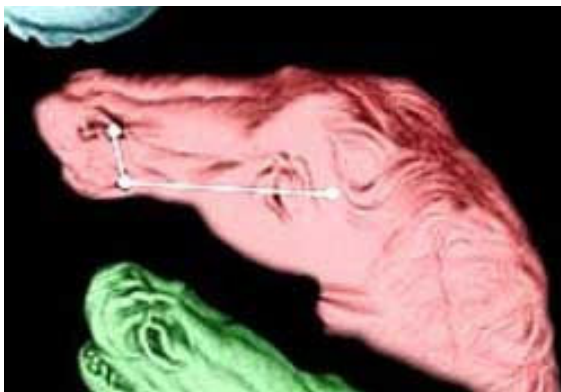
قطعه الفرس

نام دیگر: پاره اسب

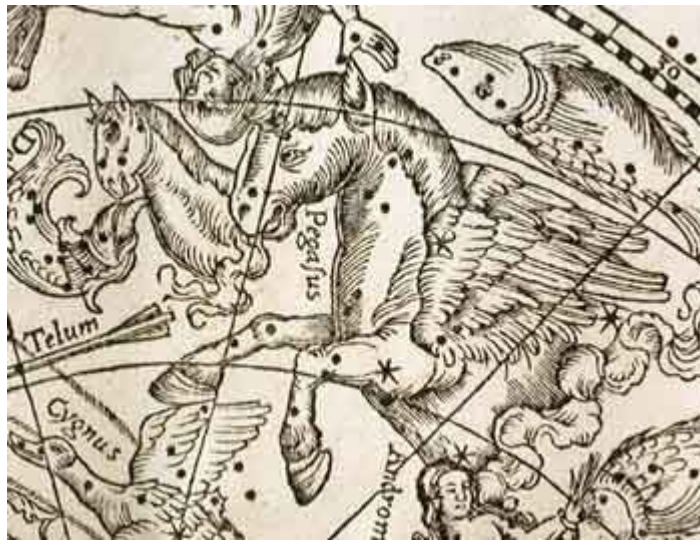
موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ، هویت خود اسب نا معلوم است ، فقط سر اسب نزدیک به اسب بزرگتر کنار آن ، فرس اعظم ، دیده می شود.

قیطس

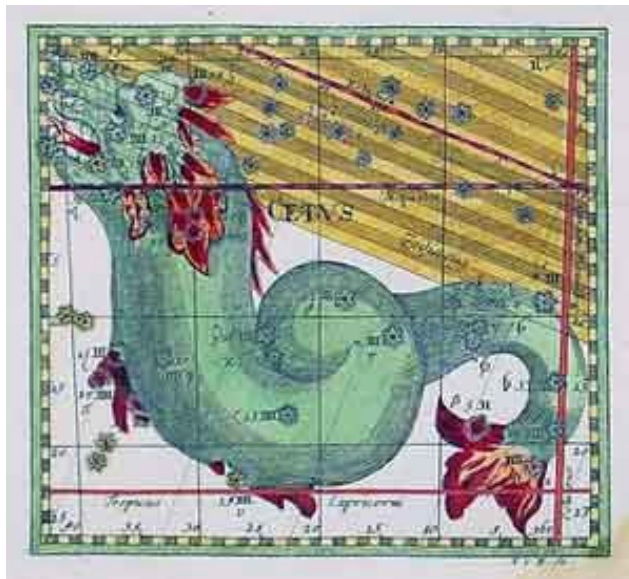
نام دیگر: نهنگ

موقعیت: تمام کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: میرا (امیکرون - قیطس) یک غول سرخ و ستاره ای متغیر بلند مدت است که هر ۳۳۰ روز تغییر می کند. ام ۷۷ یک کهکشان مارپیچی است.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی؛ آندرومدا از جانب پدرش ،قیفاووس ، به عنوان قربانی به قیطس ، نهنگ دریا ، پیشکش شد.

قوس

نام دیگر: رامی

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

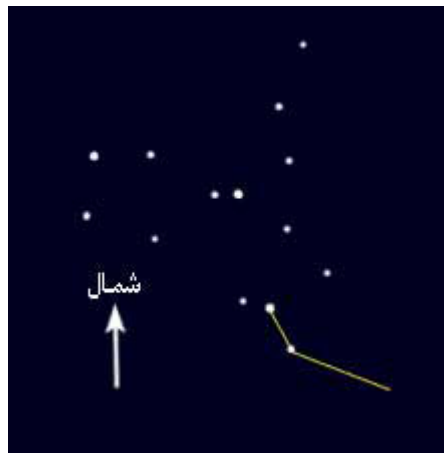
قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: اپسیلون - قوس (نعام وارد جنوبی) در قسمت جنوبی کمان قرار دارد. ام ۸ یک سحابی مردابی ، و ام ۲۰ یک سحابی سه شاخه است.

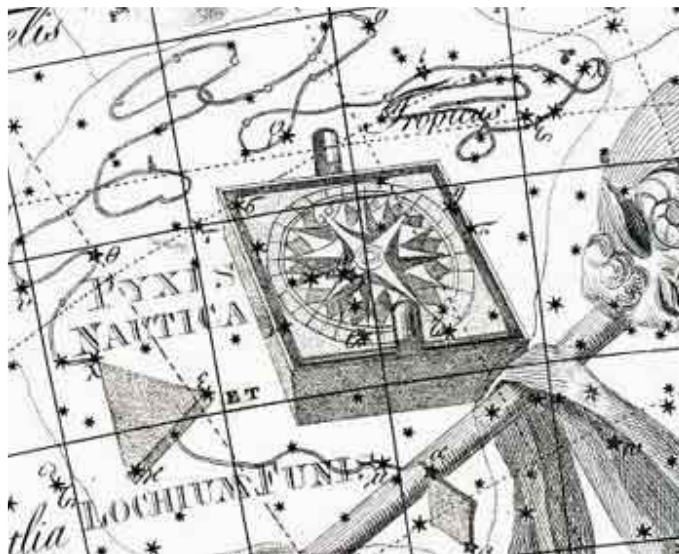

گوناگون: یک صورت فلکی منطقه البروجی باستانی ؛ قوس نوعی قنطورس است که نیمه بدنش انسان و نیمه دیگر اسب است . تیرش به سوی صورت فلکی عقرب نشانه رفته است.

قطب نما

نام دیگر: قطب نما
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین
اجرام درخشان: ندارد.

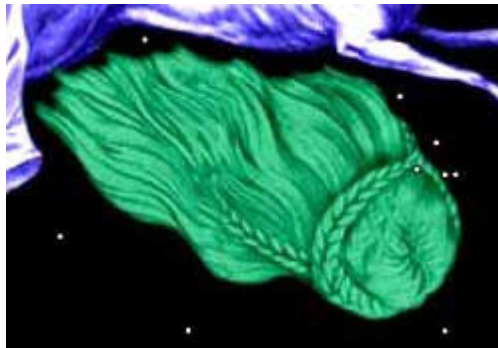

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد. قطب نما در مجاورت صورت فلکی کشتی دم قرار دارد.

گیسو

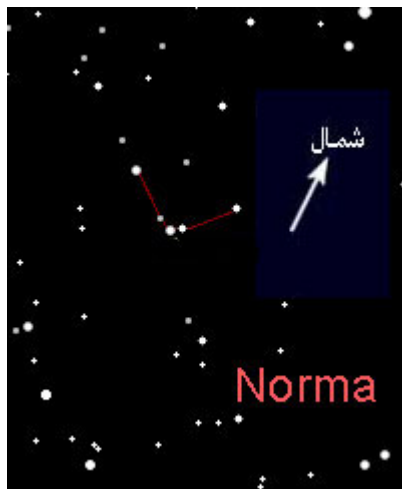

نام دیگر: گیسوان برنیکه
موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان
قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: کهکشانهایی از خوشه کهکشانی سنبله در مجاورت این صورت فلکی قرار دارند. ام ۶۴ یک سحابی چشم سیاه است.

گونیا

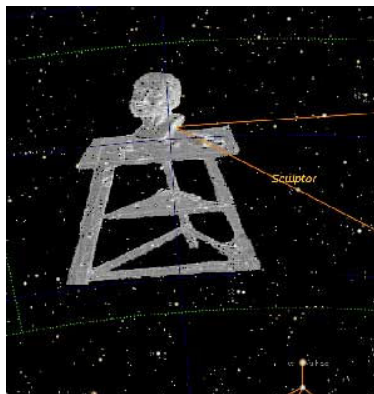

نام دیگر: تراز
موقعیت: نیمه جنوبی زمین
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین
اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد.

حجار

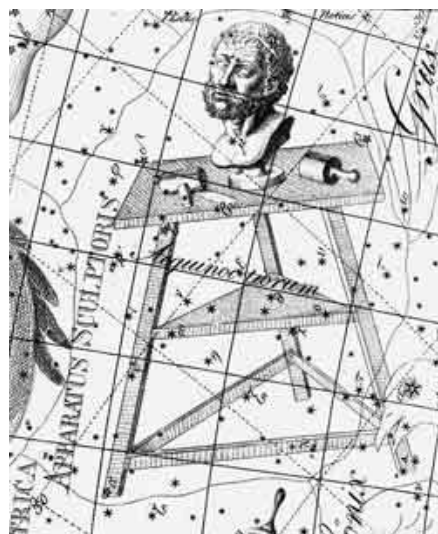

نام دیگر: سنگتراش

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

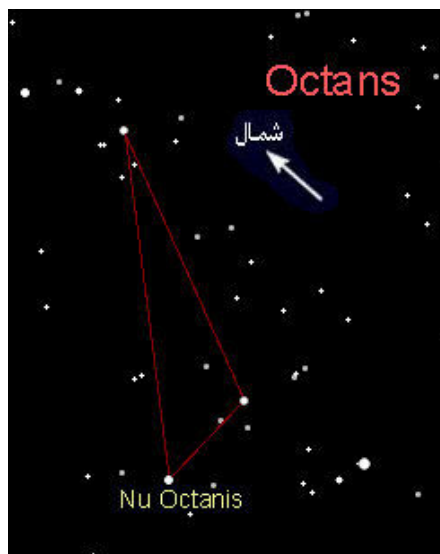
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

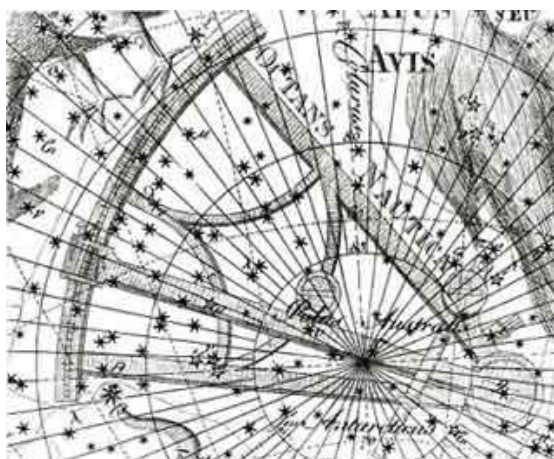

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد. این صورت فلکی به شکل میز سنگتراشی به همراه ابزارها و یک سر حجاری شده است.

هشتک

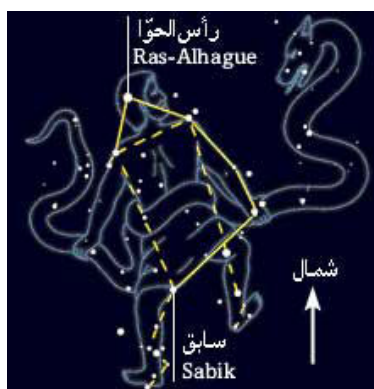

نام دیگر: ثمن
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین
اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد.

حوا

نام دیگر: مار افسای
موقعیت: تمام کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: آلفا – (راس الحوا) یک غول آبی متمایل به سفید است. سابق یک ستاره آبی متمایل به سفید است. ام ۱۰ و ام ۱۲ خوشه های کروی هستند.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ؛ خدای طب، هوا، ماری را به نشانه شفا در دست گرفته است . این مار صورت فلکی حیه نام دارد.

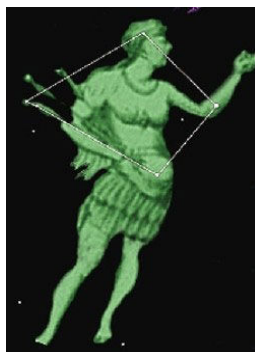
هندی

نام دیگر: ایندوس

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۵۹۸ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد.

حیه

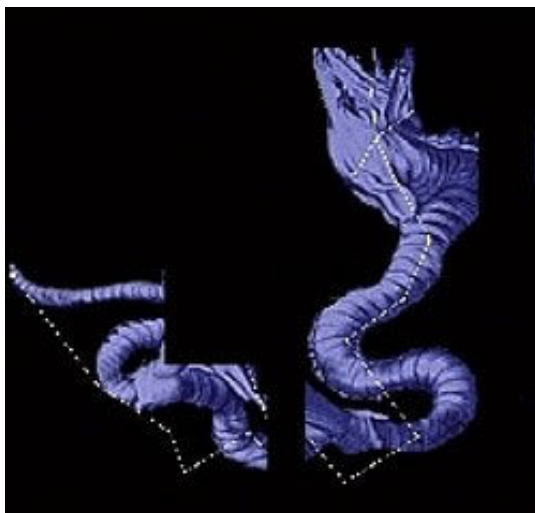

نام دیگر: مار

موقعیت: تمام کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: ام ۵ یک خوشه کروی و ام ۱۶ یک خوشه ستاره ای است.

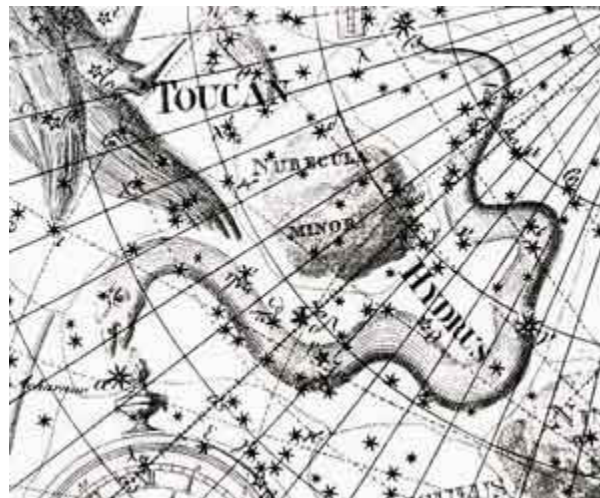

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ؛ مار به دو صورت فلکی حوا پیچیده و دو قسمت شده است.

حیة الماء

نام دیگر: مار آبی
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

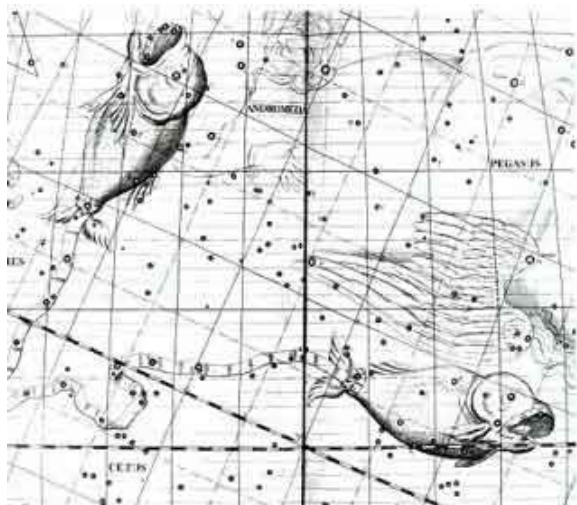
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین
اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۵۹۸ در آسمان مشاهده و نامگذاری گردید.

حوت

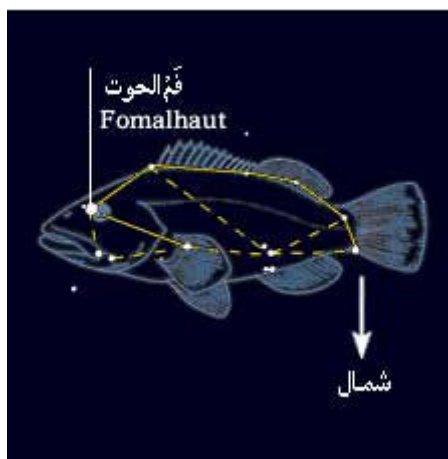

نام دیگر: سمکتین
 موقعیت: عمدتاً نیمه شمالی کره آسمان
 قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

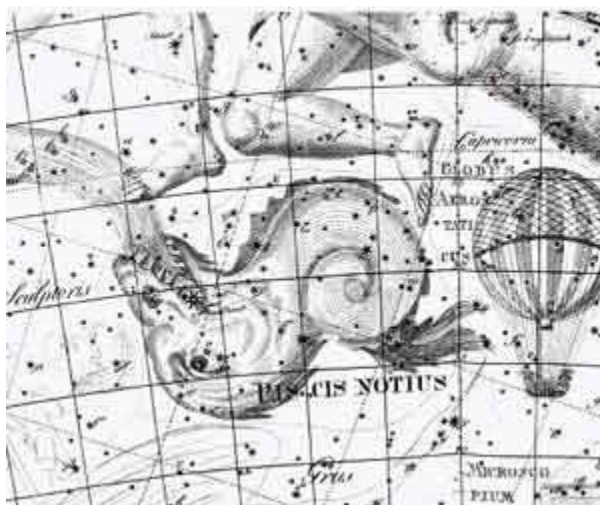

اجرام درخشان: ندارد.
 گوناگون: یک صورت فلکی باستانی؛ در داستانهای اساطیری، آفرودیت و پسرش، آراس، توسط یک ماهی از رود فرات نجات داده شدند.

حوت جنوبی

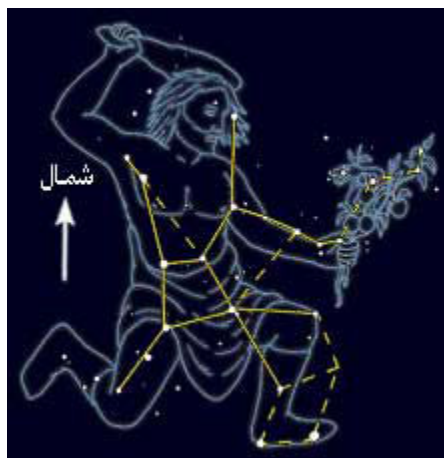

نام دیگر: ماهی جنوبی
 موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان
 قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: آلفا- حوت جنوبی (فم الحوت) یک ستاره آبی متمایل به سفید است. فم الحوت واژه ای است عربی به معنای دهان ماهی. گوناگون: یک صورت فلکی باستانی؛ چنین آمده که دو ماهی در صورت فلکی حوت از این ماهی به وجود آمده اند ، اما جزئیات دیگری از این اسطوره معلوم نیست.

جائی

نام دیگر: هرکول

موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: ام ۱۳ یک خوشه کروی و درخشانترین ستاره این صورت فلکی است که با چشم غیر مسلح قابل مشاهده است . ام ۹۲ یک خوشه کروی کم نور است.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی؛ یکی از کارهای هرکول کشتن یک شیردرنده بود در اینجا هرکول زانورده و در حال چرخاندن یک گرز است.

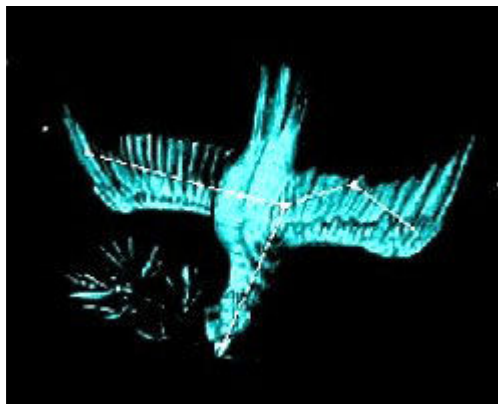
کبوتر

نام دیگر: حمامه

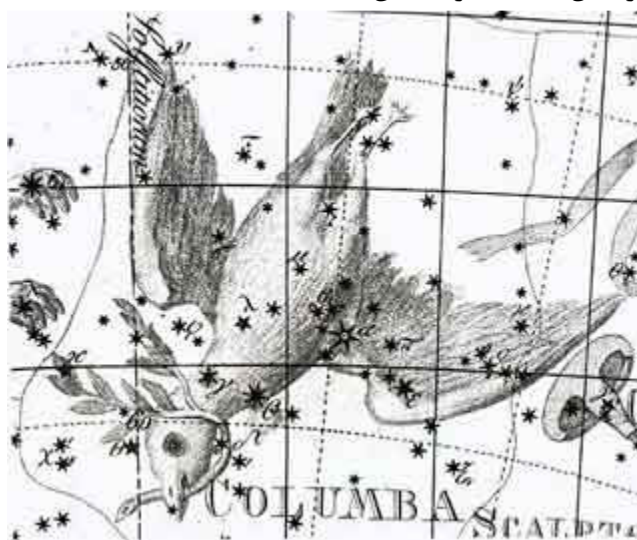
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی برای اولین بار در سال ۱۵۹۲ در آسمان مشاهده شد.

این کبوتر را حضرت نوح علیه السلام برای پیدا کردن خشکی از کشتی رها کرده بود.

کشتی دم

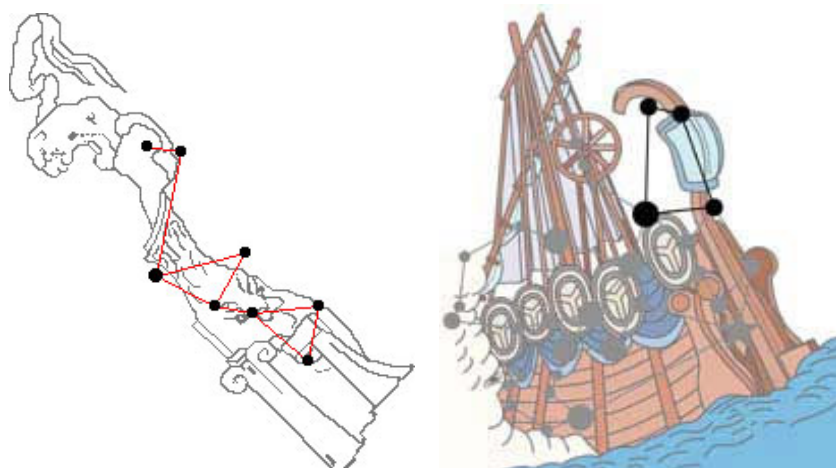

نام دیگر: تفر

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

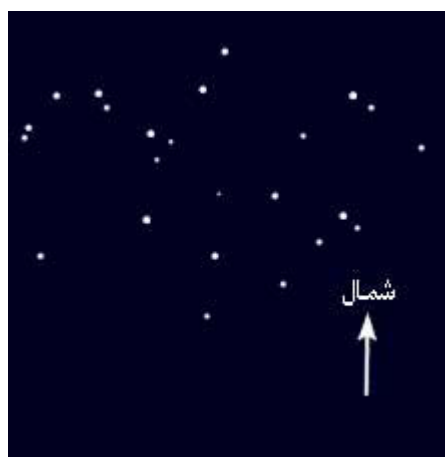
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: زتا - کشتی دم(سپیل حضار)درخشانترین ستاره این صورت فلکی است. ام۴۶ و ام۴۷ خوشه های ستاره ای هستند و فقط ام۴۷ را می توان با چشم غیر مسلح دید.

گونگون: این صورت فلکی در سال ۱۷۶۳ در آسمان شناسایی شده در دوران باستان، این قسمت دنباله کشتی آرگوناتها محسوب می شد.

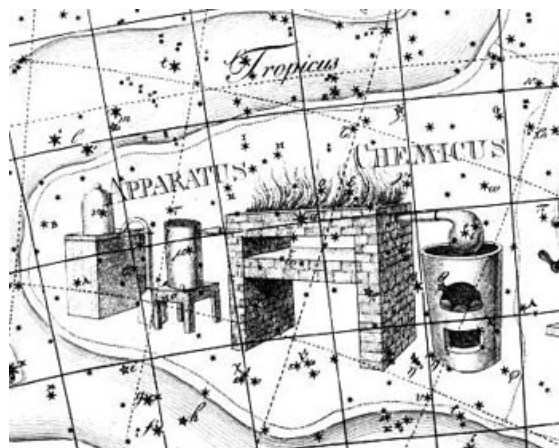
کوره

نام دیگر: کوره

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

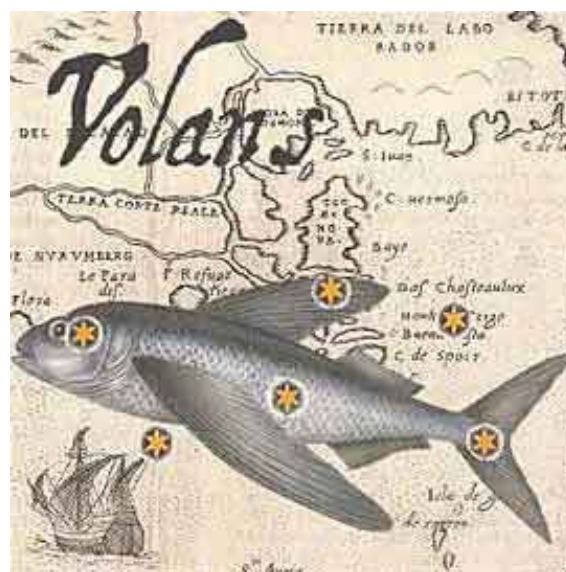
گوناگون: این صورت فلکی برای اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده شد.

ماهی پرنده

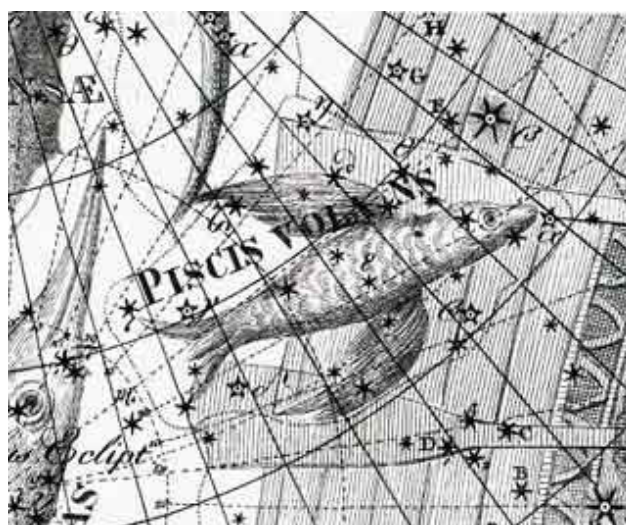
نام دیگر: سمکه الطیاره

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

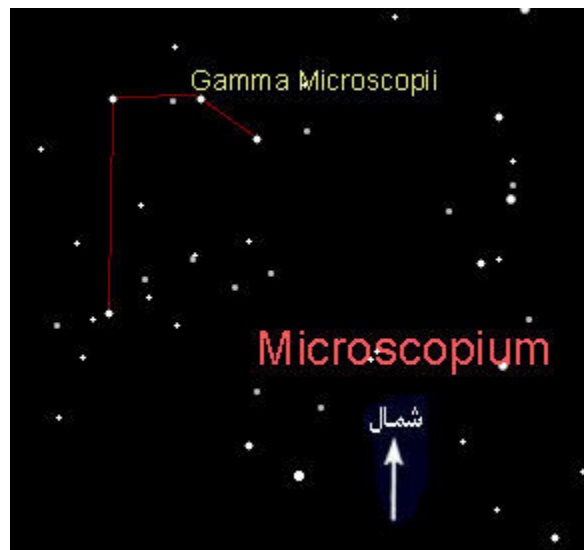
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

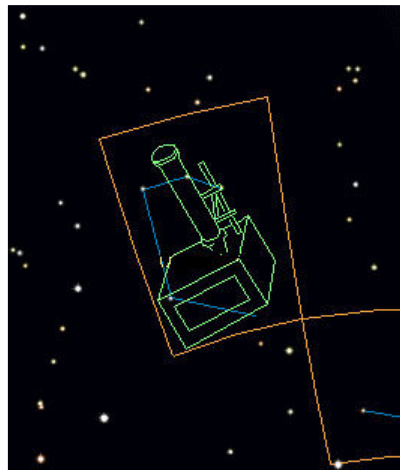

گونگون: این صورت فلکی در سال ۱۵۹۸ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد. این صورت فلکی به شکل یک ماهی که می تواند با استفاده از باله هایش در آسمان پرواز کند تصور می شود.

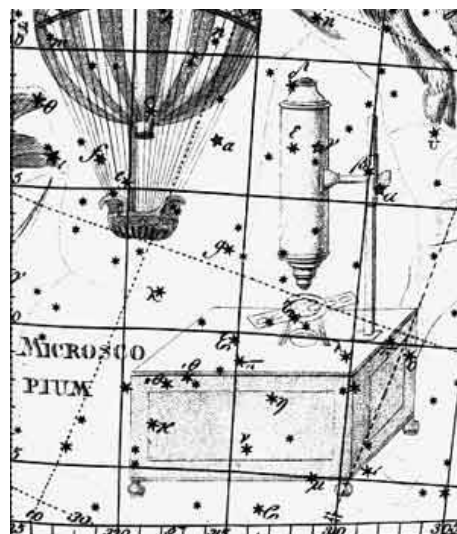
میکروسکوپ

نام دیگر: میکروسکوپ
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین
اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد.

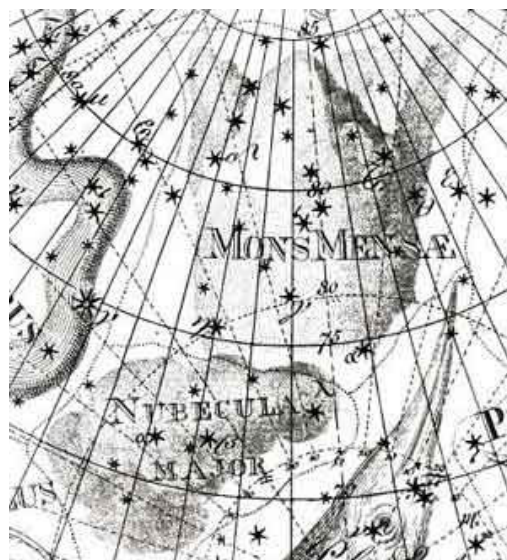
میز

نام دیگر: کوهمیز

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

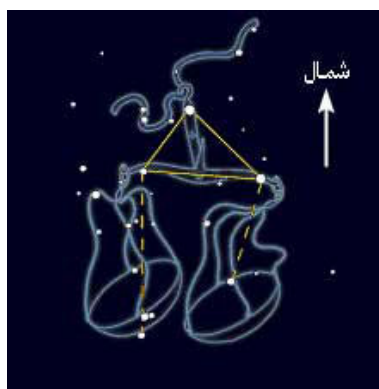
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: تداخل قسمتی از ابر ماژلانی بزرگ از محدوده صورت فلکی ابوسیف در این صورت فلکی به چشم می خورد.

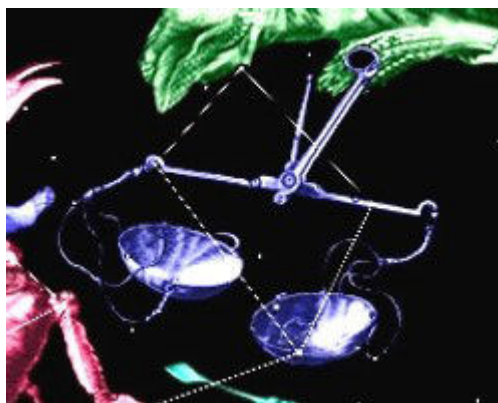
گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده شد. در ابتدا نام مانس منسای بود که در آفریقای جنوبی به معنای کوهمیز است.

میزان

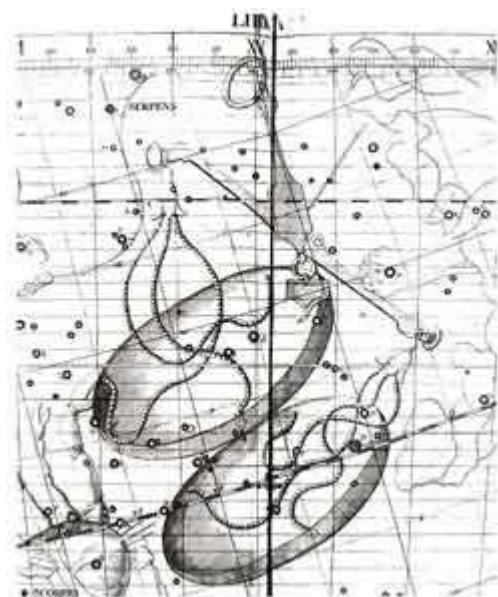

نام دیگر: ترازو

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

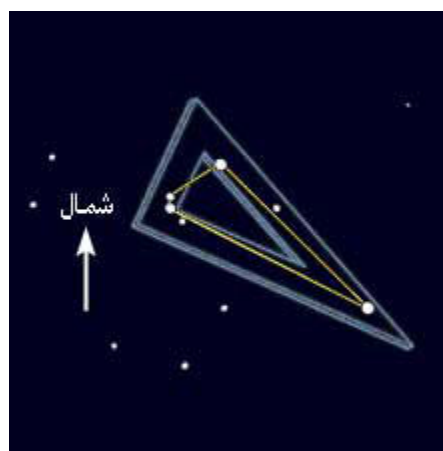

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین
اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی و آخرین صورت فلکی منطقه البروجی ؛ کفه های ترازو را صورت فلکی مجاور ،سنبله ،نگه داشته است.

مثالث

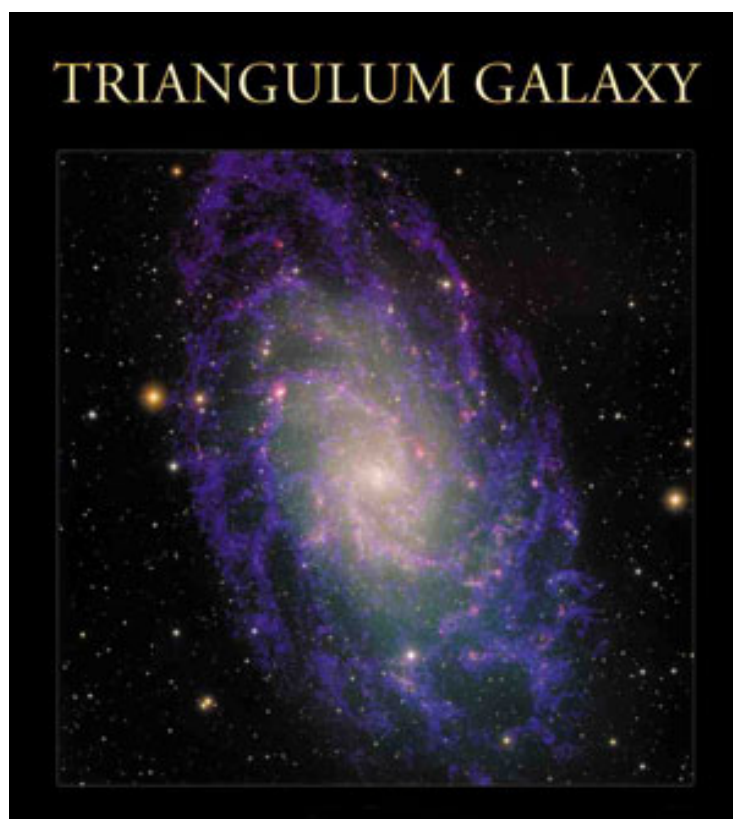
نام دیگر: سه سو

موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

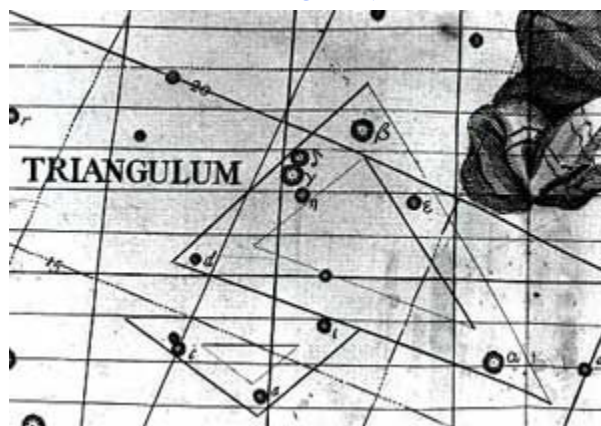
قابل رویت از: نیمکره شمالی زمین

اجرام درخشان: کهکشان مارپیچی ام ۳۳، معروف به کهکشان مثلث، از لحاظ بزرگی سومین کهکشان گروه محلی است.

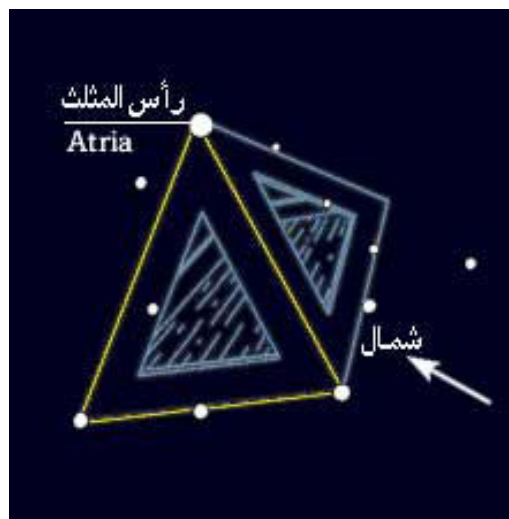

کهکشان مثلث

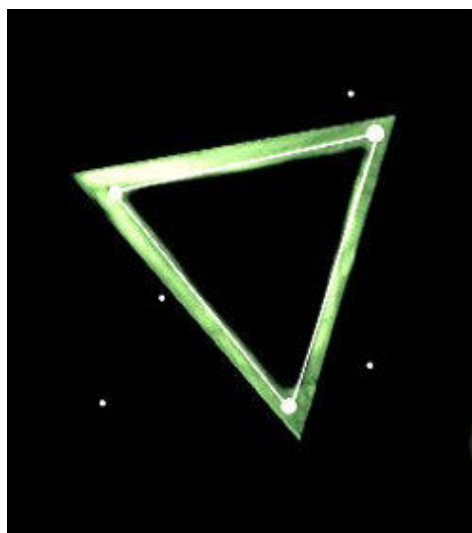

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی به شکل یکی از حروف الفبای یونانی (دلتا). دلتای نیل یا سیسیل نیز به همین شکل هستند.

مثلث جنوبی

نام دیگر: مثلث جنوبی

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: آلفا - مثلث جنوبی (رأس المثلث)، درخشانترین ستاره این صورت فلکی، یک غول زرد است.

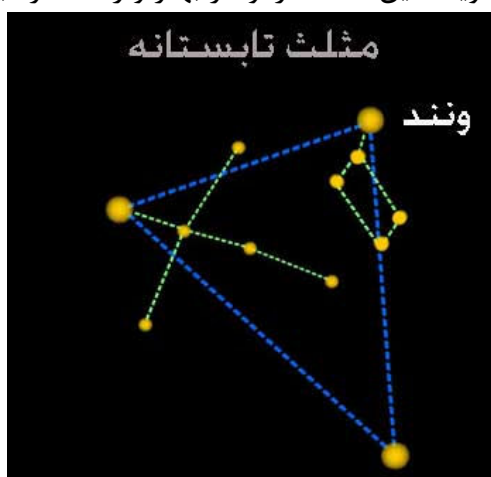

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۵۹۸ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد.

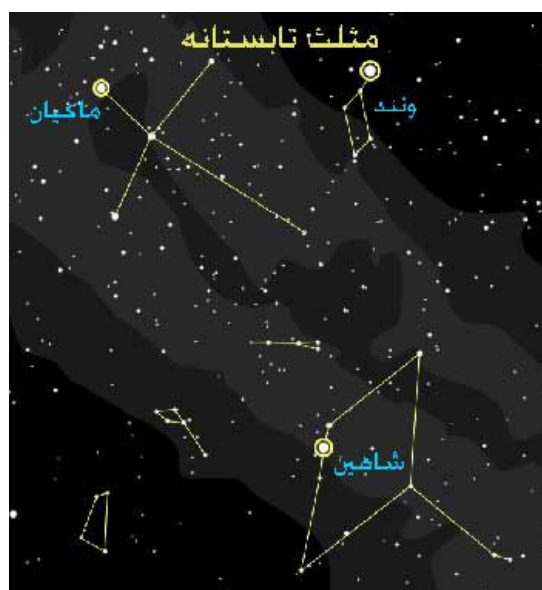
مثلث تابستانه

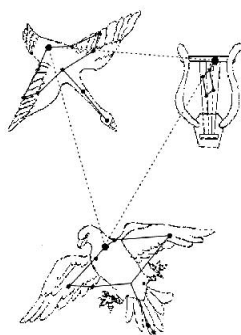
در شبهای تابستان، سه ستاره‌ی قدر اول به وضوح دیده می‌شوند که عبارتند از "ردف" در پیکر آسمانی مایان (صورت فلکی دجاجة)، "ونند" (نسر واقع) در پیکر آسمانی دیگ‌پایه (شلیاق) و شاهین (نسر طایر) در صورت فلکی عقاب. این سه ستاره، سه‌گوش برجسته‌ای را درست می‌کنند که به آن "مثلث تابستانی" می‌گویند. این مثلث در اواخر بهتر و راحت‌تر دیده می‌شود.

ماکیان را صلیب شمالی هم می‌گویند، و آنرا چون پرنده‌ای تصور می‌کنند که بالهایش را باز کرده و به سمت جنوب پرواز می‌کند. دم آن ماکیان‌دُم (ذنب الدجاجة) نامیده می‌شود که پرنورترین ستاره‌ی این صورت فلکی است. و همچنین می‌توانیم آن را چون صلیبی تصور کنیم که به سوی شمال است و ماکیان‌دم ستاره‌ای سفید رنگ با قدر $۱,۳+$ در راس آن جای دارد. این پیکر آسمانی درست در میان راه شیری واقع است. با دوربین دوچشمی یا تلسکوپ کوچک، چندین میدان انبوه ستاره‌ای را در این بخش آسمان می‌بینیم که برخی از آنها هزاران سال نوری با ما فاصله دارند. این میدانهای ستاره‌ای به صورت درخشش راه شیری نمایان می‌شوند.

در غرب ماکیان، پیکر آسمانی دیگ پایه قرار دارد که ستاره‌ی درخشان و سفید رنگ و نند (نسر واقع) به آسانی در آن نمایان است. بقیه‌ی شکل این صورت فلکی شبیه یک متوازی‌الاضلاع است. و نند چهارمین ستاره‌ی پرنور آسمان است. این ستاره زمانی ستاره‌ی قطبی زمین بود و در ۱۲۰۰۰ سال دیگر نیز ستاره‌ی قطبی خواهد شد. ستاره‌ی دیگری از این صورت فلکی که قابل توجه است، بتای شلیاق است. قدر ظاهری این ستاره هر ۲,۹ روز تغییر می‌کند. دامنه‌ی این تغییر قدر از ۳,۴ تا ۴,۰ است. این تغییرات را می‌توان با چشم غیر مسلح هم دید. در روشنترین حالت بتا تقریباً به روشنی گاما با قدر ظاهری ۳,۲۵ است.

عضو سوم مثلث تابستانه، ستاره‌ی قدر اول و درخشانی است که همان ستاره‌ی سفید رنگ شاهین (Altair) از پیکر آسمانی عقاب (Aquila) است. تجسم این صورت فلکی به شکل یک عقاب با گردنی افراشته و بالهای گسترده که به سمت جنوب فرود می‌آید، دشوار نیست.

نهر

نام دیگر: جوی

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

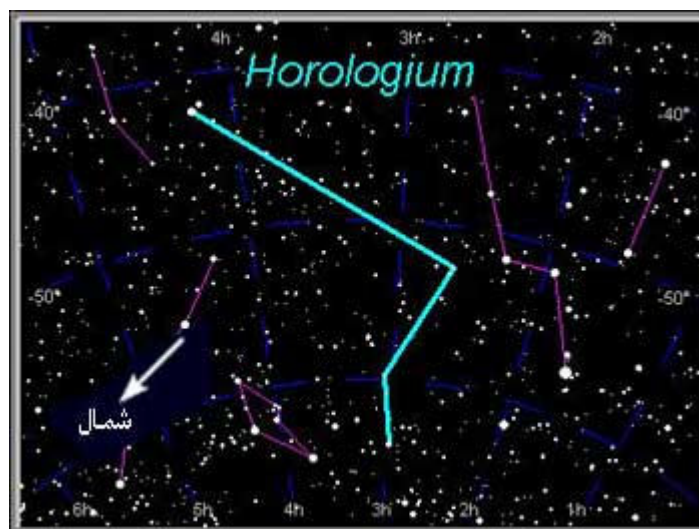
قابل رویت از: عمدتاً نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: آلفا- نهر (آخرالنهر) تنها ستاره درخشان این صورت فلکی است. آخرالنهر واژه‌ای است عربی به معنای پایان رود.

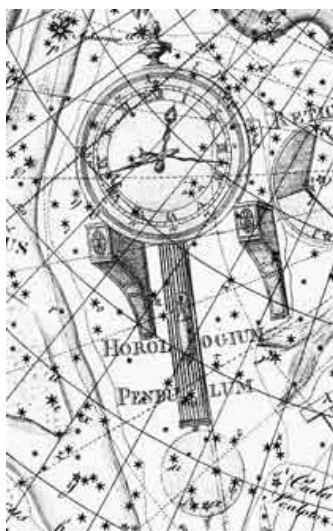

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی؛ نهراً احتمالاً منشا اساطیری داشته باشد، ولی بیشتر به رودهای نیل (آفریقا) و پو (ایتالیا) نسبت داده می شود.

ساعت

نام دیگر: ساعت پاندولی
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین
اجرام درخشان: ندارد.

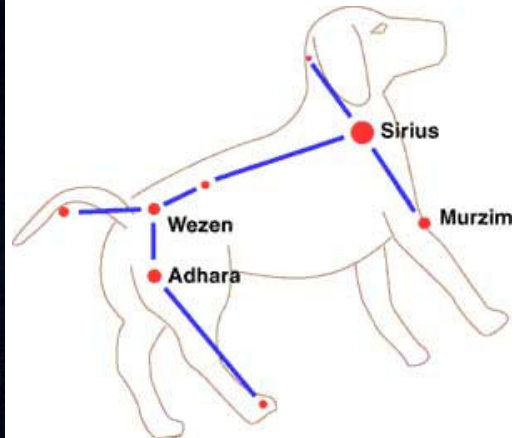

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده شد.

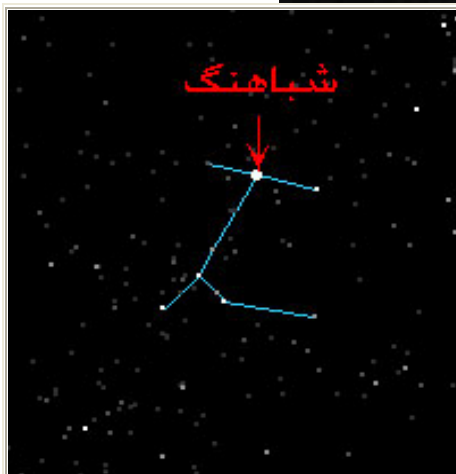
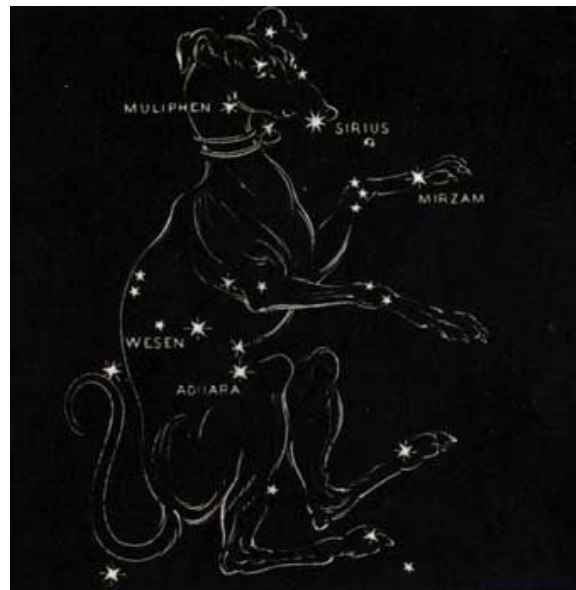
سگ بزرگ

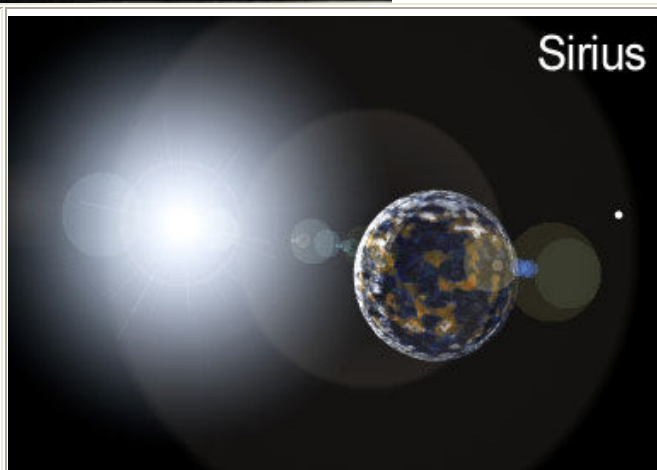
پیکر آسمانی سگ بزرگ که در آسمان شب زمستان نیمکره ی شمالی دیده میشود به خاطر دارا بودن ستاره شباهنگ (شعرای یمانی، Sirius) مشهور است. شباهنگ در قدر -۱٫۵، نورانی ترین ستاره آسمان است. آلفا سگ بزرگ، شباهنگ و بتای آن، مرزم است. این ستاره از نزدیک ترین ستاره ها به خورشید است و فاصله اش ۸٫۶ سال نوری فاصله دارد. این ستاره اگر بجای خورشید قرار می گرفت، ۳۳ بار درخشانتر از آن دیده می شود. ستاره ی شباهنگ ستاره ای دوتائی است که همدمش ستاره ای از قدر هشتم است.

این ستاره مورد پرستش تازیان و مصریان قدیم بوده و آنرا با شعرای شامی و ستاره ی پرک (سهیل) خواهر می پنداشتند.

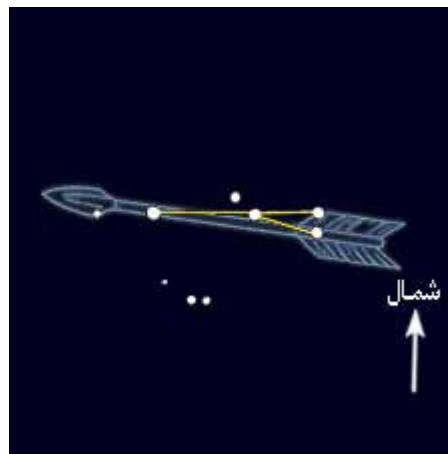

ستاره شباهنگ واقع در پیکر آسمانی سگ بزرگ

Sirius ستاره شباهنگ

این پیکر تصویر سگ بزرگی را نشان می شود که بر روی پنجه های دو پا به طرف شبان (جبار)، اربابش بلند شده است. سعی کنید بدن سگ را در قسمت پایین و سمت چپ ستاره ی شباهنگ و یکی از پاهای آن را که مستقیماً به طرف مغرب این ستاره گسترده است، مجسم کنید.

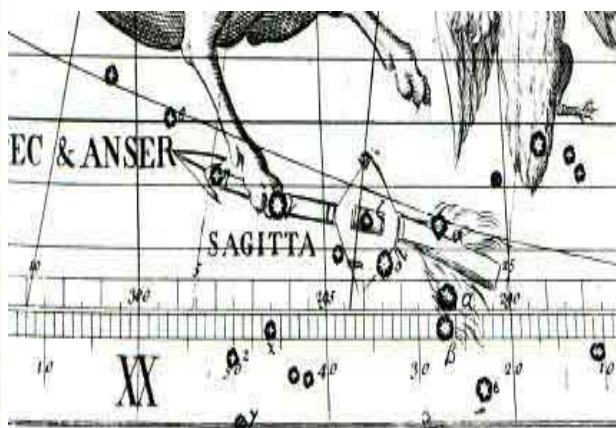

نام دیگر: تیر

موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ؛ طبق اساطیر یونان این تیر بوسیله اراس ،هرکول یا آپولو پرتاب شده است.

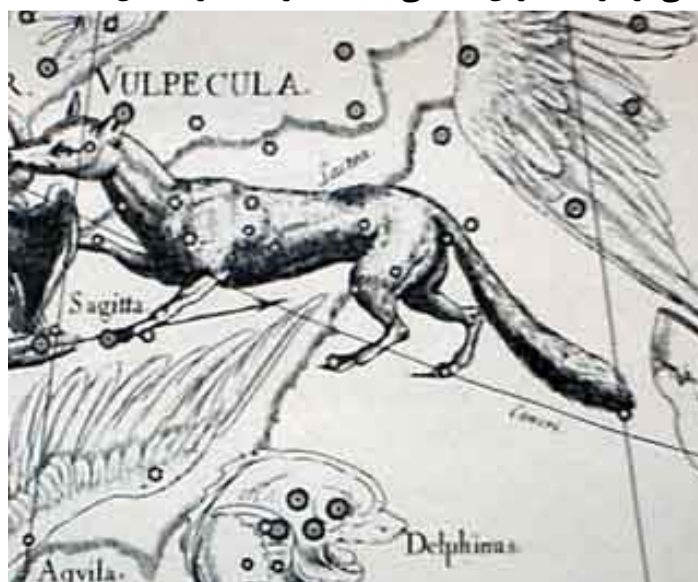
ثعلب

نام دیگر: روباه

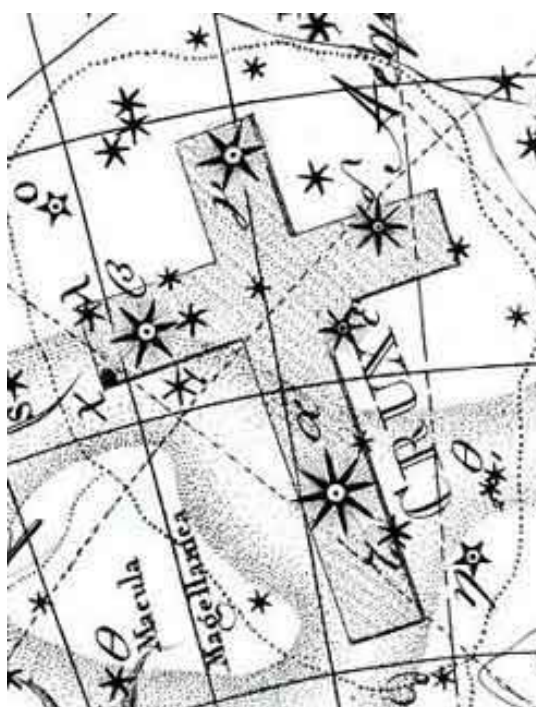
موقعیت: نیمکره شمالی کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین
اجرام درخشان: M ۲۷، سحابی دمبل، یکی از درخشانترین سحابی های سیاره ای در آسمان است.

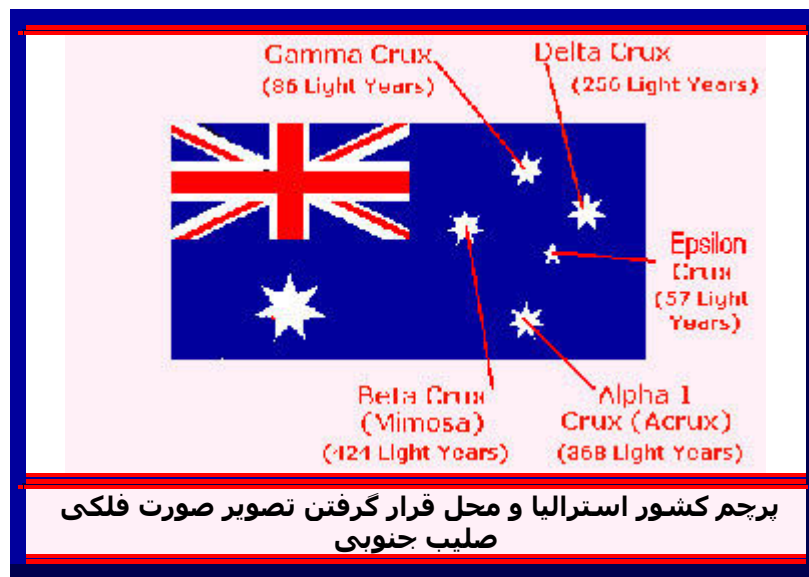
گوناگون: در سال ۱۶۸۷ این صورت فلکی به شکل روباه و غاز مشاهده شد. روباه غاز را به دهان خود گرفته است.

صلیب جنوبی

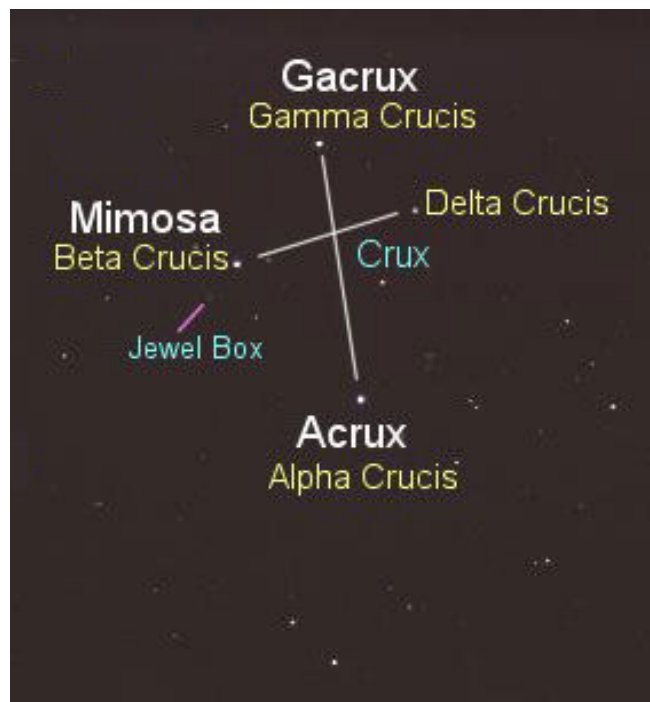
این صورت فلکی ابتدا جزئی از صورت فلکی مجاور، قنطورس بود و در سال ۱۵۹۸ برای اولین بار در آسمان مشاهده شد. چلیپا حول قطب جنوبی کره آسمان می چرخد. صلیب جنوبی (چلیپا) یکی از ۸۸ صورت فلکی است و عموماً زیباترین صورت فلکی شناخته شده است.

صلیب جنوبی از چهار ستاره پر نور تشکیل شده است که زیبایی آن را دو چندان می کند. ستارگان صلیب جنوبی در هر منطقه ای قابل رویت نیست و برای رصد کنندگان عرضهای جغرافیایی میانه مانند ایران همیشه زیر افق است و زمانی قابل رویت هستند که در بیشترین ارتفاع از افق قرار داشته باشند. این صورت فلکی بیشتر مورد توجه مردم استرالیا و زلاندنو قرار دارد، بطوری که تصویر این صورت فلکی روی پرچم کشور استرالیا قرار دارد.

ستارگان صلیب جنوبی

صلیب جنوبی با نام علمی Southern Cross Co که در کهکشان راه شیری قرار گرفته و در نیمکره جنوبی می‌توان پیدا کرد با چهار ستاره به شکل بعلاوه و یا همان صلیب همانند شناخته شده است که بر خلاف دیگر صورت فلکیها نامش با شکل ظاهری آن همخوانی دارد. روشنترین ستاره این صورت فلکی صلیب با نام علمی α صلیب است و در قاعده صلیب قرار دارد. ستارگان دیگر صورت فلکی صلیب جنوبی با توجه به درخشندگی آنها بدین ترتیب است: بکروکس (Betacrux)، گاکروکس (Gacrux). صلیب جنوبی برای عکسبرداری مناسب نیست، چون ستارگان سمت راست صلیب رنگ مایل به زرد دارند و در عکس کمتر بوده و در عکس قابل تشخیص نخواهد بود. ماهیت ستارگان صلیب جنوبی

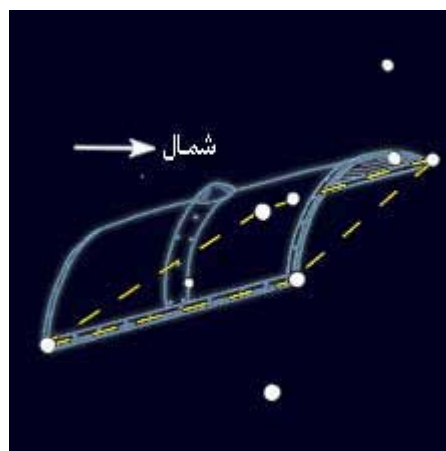
ستارگان صلیب جنوبی به احتمال زیاد از یک منشأ بوده است و طبق نظریه‌ای ممکن است که همه ستارگانش از یک توده ماده شکل گرفته و با گذشت زمان از یکدیگر دور شده و شکل کنونی را بوجود آورده‌اند. بجز چهار ستاره مشخص در این صورت فلکی در اطراف سه ستاره (بجز صلیب) ستارگانی کم نوری هستند که با چشم غیر مسلح قابل رویت نیستند و تشکیل خوشه‌ای می‌دهند، این ستارگان کم نور نیز مانند چهار ستاره دیگر هستند و احتمالاً از یک منشأ می‌باشند.

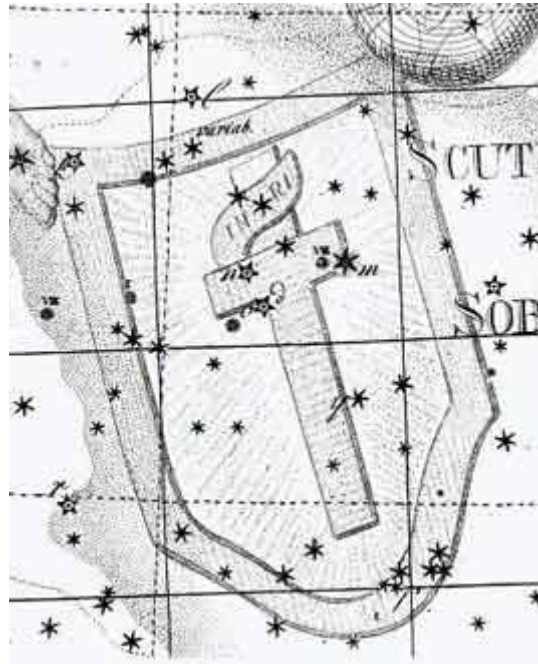
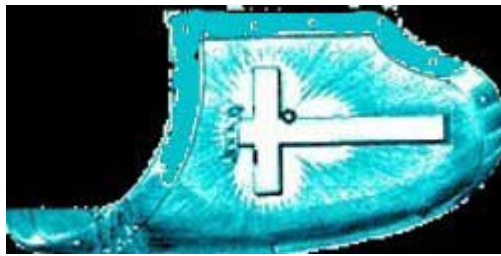
همه ستارگان در یک فاصله از منظومه شمسی قرار گرفته است و با سرعت متوسط ۲۴ کیلومتر در ثانیه در مسیرهای موازی در حال دور شدن از ما هستند. این ستارگان بسیار سوزان هستند و در گروه ستارگان بسیار سوزان قرار می گیرند.

سپر

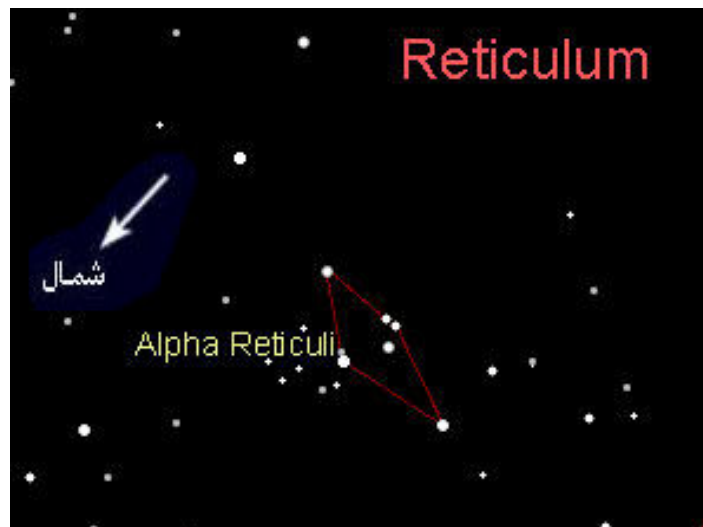

نام دیگر: مجن
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان
قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین
اجرام درخشان: ندارد.

گونگون: این صورت فلکی در سال ۱۶۸۴ در آسمان مشاهده و به افتخار پادشاه لهستان، جان سوم (سویسکی)، نامگذاری شد

شبکه

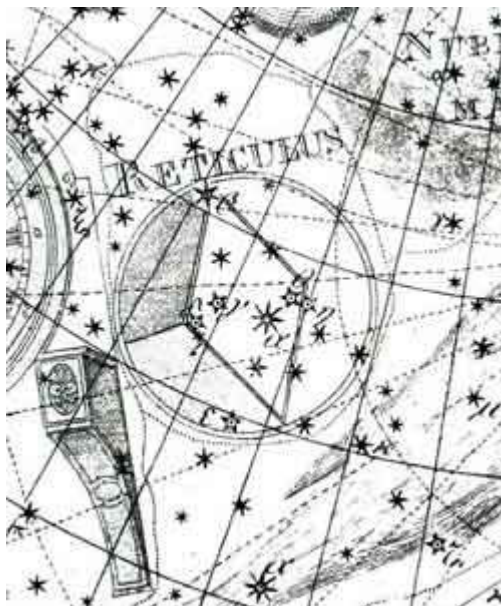

نام دیگر: تور

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد. شبکه نام ابزار تورمانندی است که در تلسکوپها برای تعیین موقعیت ستارگان به کار می رود.

شلیاق

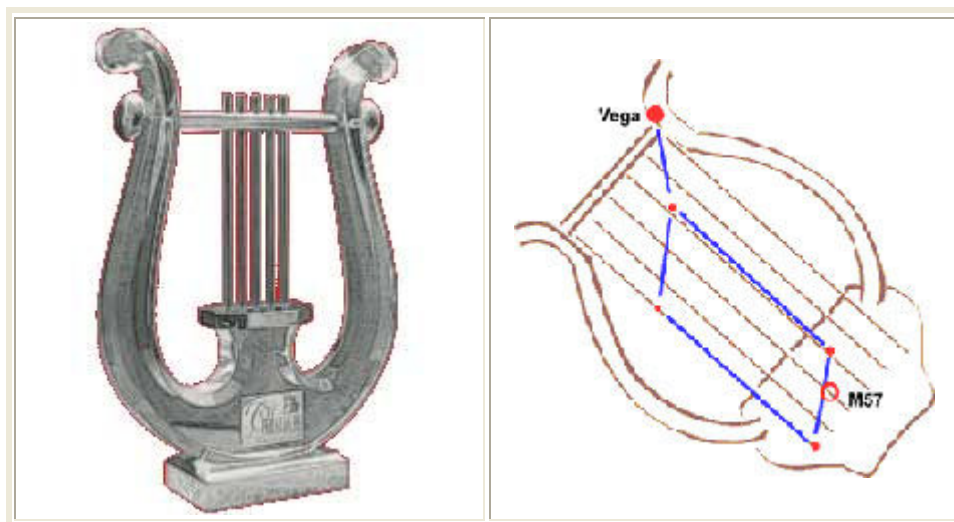

نام دیگر: چنگ رومی
موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره شمالی زمین

اجرام درخشان: آلفا - شلیاق (نسر واقع) پنجمین ستاره درخشان آسمان است. اپسیلون - شلیاق مرکب از دو ستاره مزدوج است. ام ۵۷ یک سحابی حلقوی است.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی؛ شلیاق نام اولین چنگ رومی (یک آلت موسیقی) است که ساخته شده و به ارفئوس تعلق دارد.

شکارچی

شکارچی (نامهای دیگر: شبان، جبار، راعی) نام یکی از پیکرهای آسمانی است. شبان شکارچی بزرگی است، که می توانیم آن را در این فصل در جنوب شرقی آسمان به هنگام نیمه شب به خوبی پیدا کنیم. شبان جایگاه خاصی در اسطوره های ملل مختلف دارد. در اسطوره های یونانی، پسر نپتون، شکارچی توانمندی بود که پس از کشته شدن در آسمان جاودانه شد.

زنوس یکی از خدایان یونان باستان

زنوس خدای خدایان کژدم سخت زهری را در راه این شکارچی خودخواه قرار داد و او را نابود کرد. از این رو هیچگاه کژدم و شبان باهم در آسمان دیده نمی شوند. در اسطوره های دیگر شبان به عنوان جنگنده ، قهرمان و مرد شیشه بدست یاد شده است. در گذشته دریانوردان نیم کره ی شمالی طلوع زود هنگام شبان از افق شرقی را نشانه ای از نزدیک شدن طوفانهای شدید زمستانی می دانستند. این صورت فلکی در شبهای پاییز و زمستان جلوه خاصی دارد. ستارگان جبار تصویر مردی را نشان می دهند که سپری از پوست شیر را به سمت غرب ، جایی که با صورت فلکی گاو روبرو می شود، نگاه داشته و چماقی را بالای سر خود گرفته است.

صورت فلکی گاو

آلفای جبار (ابط الجوزا) پرنورترین ستاره ی متغیر آسمان نیمکره ی شمالی است. این ستاره ی سرخ نشان دهنده ی بازوی راست جبار است و تقریباً ۳۰۰ سال نوری از ما فاصله دارد. بتای جبار (رجل الجبار) یا پای شکارچی، هفتمین ستاره ی پر نور آسمان است که در زانوی جبار به رنگ سفید مایل به آبی می درخشد و جرمش ۵۰ برابر خورشید است. بین ابط الجوزا و رجل الجبار، سه ستاره از قدر دوم و به فاصله ی مساوی از هم قرار دارند که کمر بند جبار را مشخص می کنند. طول کمر بند شبان در آسمان سه درجه است. غربی ترین ستاره ی کمر بند "المنطقه" (به معنای کمر بند در عربی) نام دارد که نزدیکترین ستاره ی پرنور به ما در صورت فلکی جبار و روی خط فرضی استوای سماوی است.

از کمر بند شبان به طرف جنوب، توده ای از گاز و ستاره قرار دارد که شمشیر شبان را می سازد. اگر به این محل با دوربین دوچشمی نگاه کنید، لکه ی کم نوری را مشاهده می کنید که به سحابی جبار یا M42 معروف است. سحابی جبار یک سحابی نشری است که ۱۶۰۰ سال نوری با ما فاصله دارد. این سحابی را به شکلی خیلی زیباتر در عکسهایی که با نوردهی گرفته می شوند مشاهده کرد. این سحابی با قدر ۵ در آسمان شب خودنمایی می کند. محدوده ی پیکر آسمانی شبان پر شده است از اجرام غیر ستاره ای خصوصاً سحابیها و ابرهای گازی. جلوه ای دیگر از این صورت فلکی که البته با چشم غیر مسلح و دوربینهای عادی قابل مشاهده نیست، سحابی "کله اسبی" نام دارد. این سحابی از نوع سحابی های تاریک است. جای این سحابی زیبا در اطراف ستاره ی "النطاق" در شرق کمر بند جبار است.

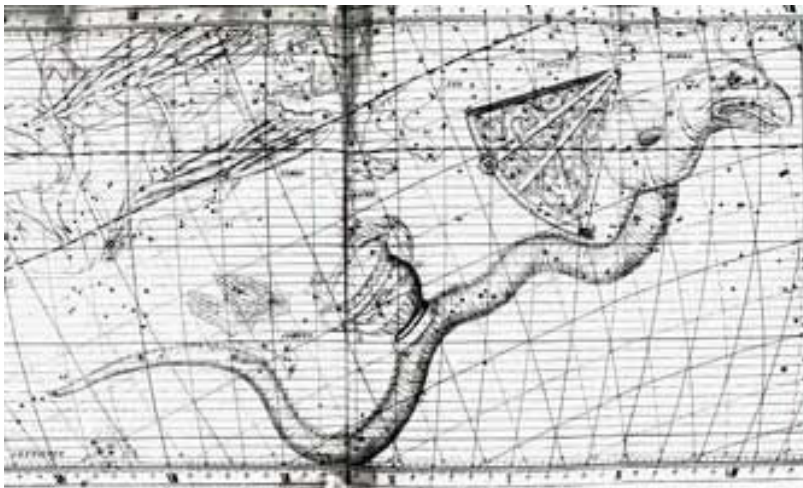
شجاع

نام دیگر: مار باریک
موقعیت: عمدتاً نیمه جنوبی کره آسمان

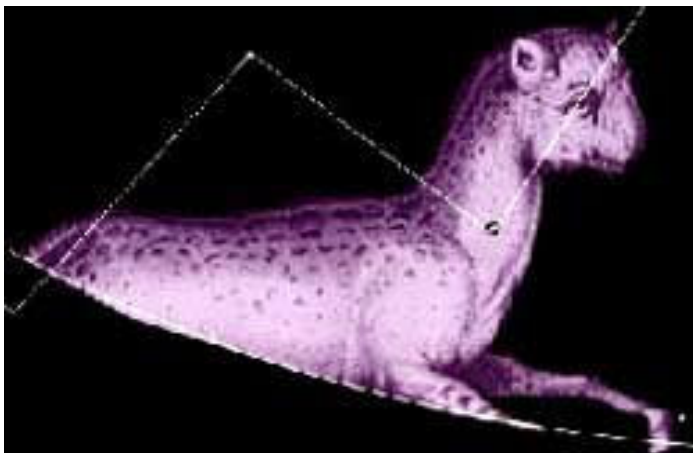
قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین
اجرام درخشان: آلفا - شجاع (فرد) یک غول زرد و درخشانترین ستاره این صورت فلکی است.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ؛ این مار یا توسط هرکول کشته شده یا اینکه غراب ، کلاغ ، آن را برداشته
سیاهگوش

نام دیگر: وشق
 موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره شمالی زمین
 اجرام درخشان: ندارد.

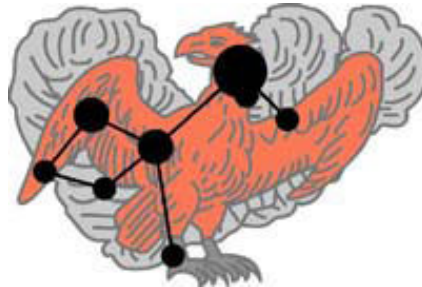
گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۶۸۷ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد.

سیمرغ

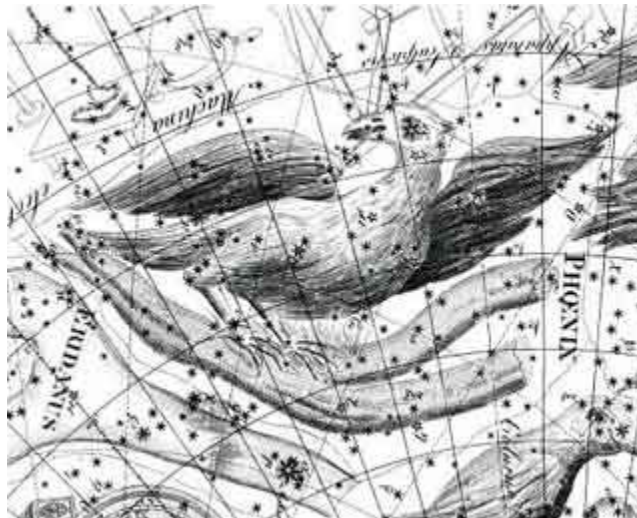
نام دیگر: عنقا

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

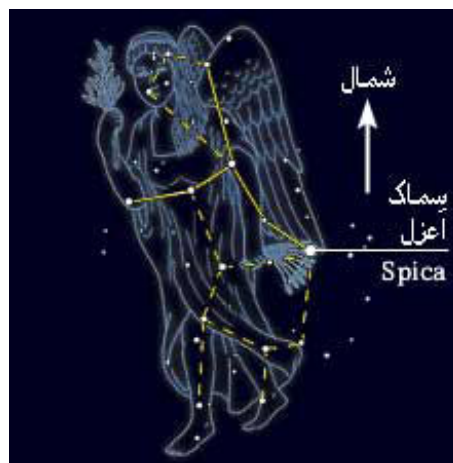
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: آلفا - سیمرغ (عنقا)، درخشانترین ستاره این صورت فلکی، یک گول زرد است.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۵۹۸ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد. در داستانهای اساطیری، سیمرغ دوباره از خاکسترش متولد می شود.

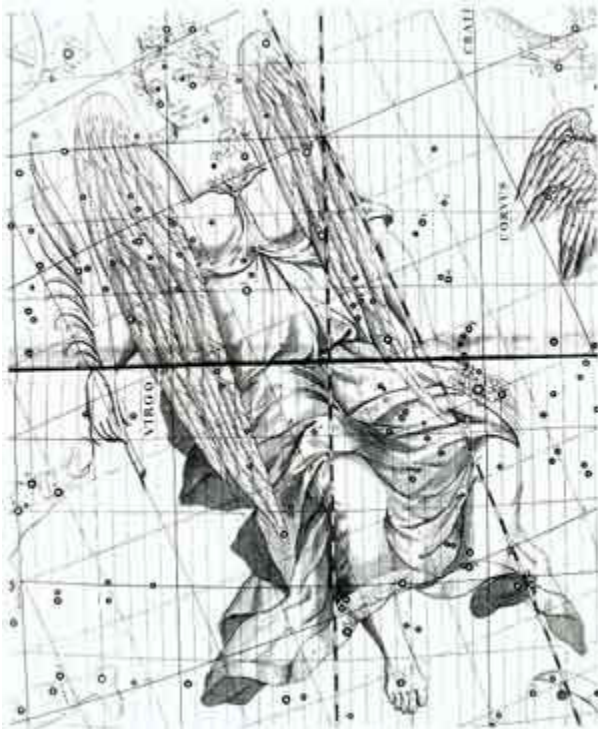
سنبله

نام دیگر: عذرا

موقعیت: تمام کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره

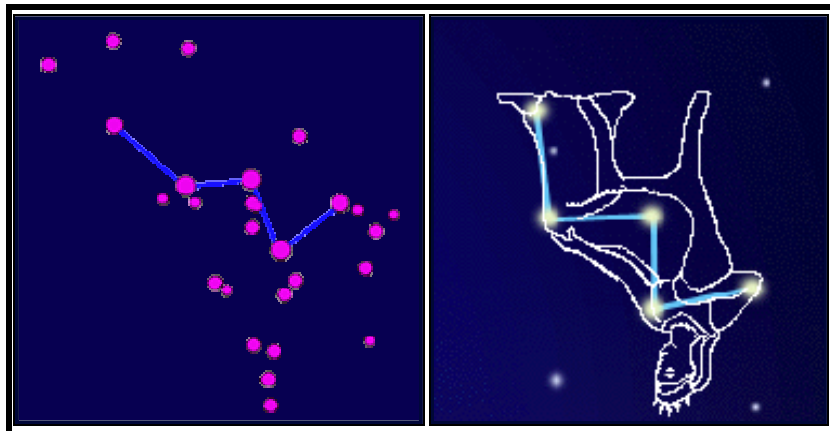
اجرام درخشان: آلفا - سنبله (سماک اعزل) خوشه ای است از گندم در دست عذرا. ام ۱۰۴ یک کهکشان مارپیچی لبه پهن است. گوناگون: یک صورت فلکی منطقه البروجی باستانی؛ عذرا یکی از سه الهه یونان، دومیتر، تایک، یادایک، است.

تخت نشین

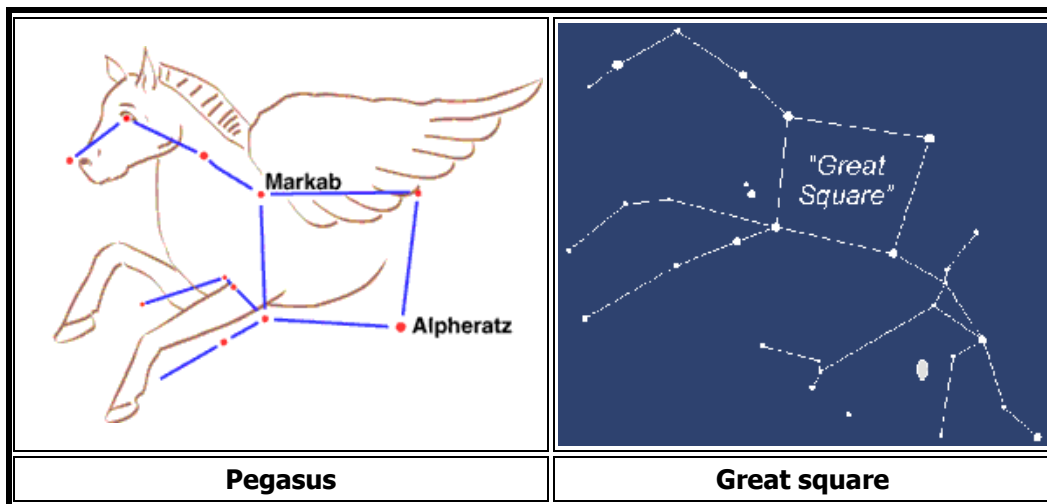

پیکر آسمانی تخت نشین (ذات الکرسی) بهترین نقطه ی شروع برای یافتن ستارگان در پاییز است. پنج ستاره ی اصلی در آن، مانند W کنار هم قرار گرفته اند و با اینکه هیچکدام روشنتر از قدر اول نیستند به راحتی می توان شکل W یا M را مشاهده کرد. درخشانترین ستاره ی ذات الکرسی ستاره ی صدر (Schedar) در راس غربی W واقع است. اگر از ستاره ی میانی W یعنی گاما-تخت نشین، خطی فرضی را به صدر وصل کنیم و آنرا ۱۰ برابر فاصله ی دو ستاره امتداد دهیم به صورت فلکی بزرگ فرس اعظم یا اسب بالدار می رسمیم. ستارگان اصلی آن

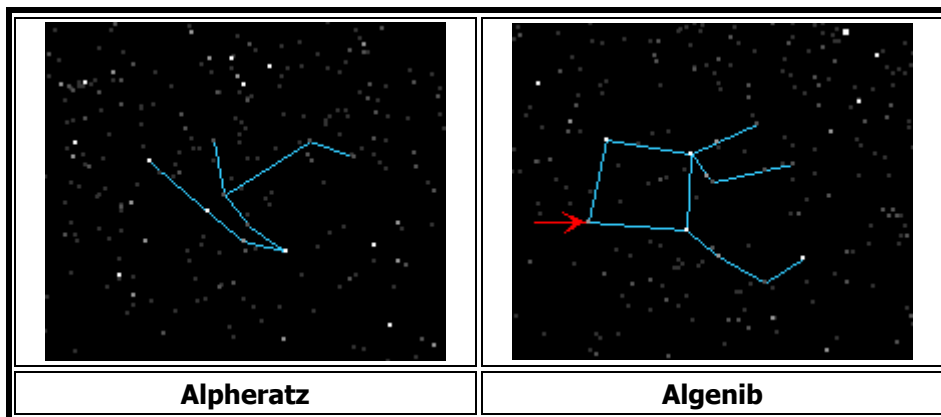
مربع بزرگی را می سازند که مربع فرس اعظم نامیده می شود و قدر ستارگان آن کمتر از قدر اول است . در یک شب تاریک برای امتحان تیزبین بودن می توانید ستارگان درون آن را بشمارید که به بیش از ۱۲ تا هم می رسند. چارگوش بزرگ (Great square) پگاسوس (Pegasus) در افسانه ها اسب بالدار بوده، به گونه ای که مربع بزرگ، بدن و بالهای آن را تشکیل می دهد.

ستارگان بزرگ از بالا طرف راست در جهت عقربه های ساعت به ترتیب ساق (Scheat) ، مرکب (Markab) ، جنب (Algenib) و فرس (Alpheratz) نام دارد، فرس ستاره ی فوقانی چپ مربع ، در واقع متعلق به پیکر آندرومدا (Andromeda) است که شامل دو ردیف از ستارگان قدر سوم و چهارم است که یک V با دهانه ی تنگ تشکیل می دهند و نوک این V را ستاره ی فرس می سازد.

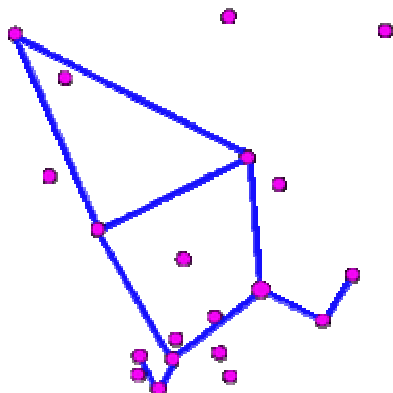

اگر در آندرومدا، دومین جفت ستاره ی شکل V را بسوی تخت نشین و به اندازه ی فاصله خودشان امتداد دهیم به یک لکه ی نورانی میرسیم که کهکشان مارپیچی M31 نام دارد. این کهکشان شبیه کهکشان راه شیری است که در فاصله ی ۲,۹ میلیون سال نوری از ما قرار گرفته و نزدیک ترین کهکشان از نظر فاصله است و با چشم غیر مسلح نیز دیده می شود. این کهکشان نخستین بار توسط عبدالرحمان صوفی رازی با چشم غیرمسلح رصد شد و مورد مطالعه قرار گرفت. حال دوباره نگاهی به صورت فلکی راهنمایمان تخت نشین می اندازیم.

اگر دو ستاره ی آلفا و بتا که در راس عمودی ذات الکرسی قرار دارد را در جهت بتا دنبال کنیم، به صورت فلکی قیفاووس (Cepheus) می رسیم که درخشان ترین ستاره ی آن الدرامین (Alderamin) است که در عربی بازوی راست معنی می دهد و ستاره ی درخشان بعد از

آلدرامین، الفرق (Alphirk) است. ستاره ی دلتا در قیفاووس، ستاره ی متغییر معروفی است که درخشندگی آن هر ۵,۳ روز بین ۴,۱+ تا ۵,۲+ تغییر می کند.

Cepheus

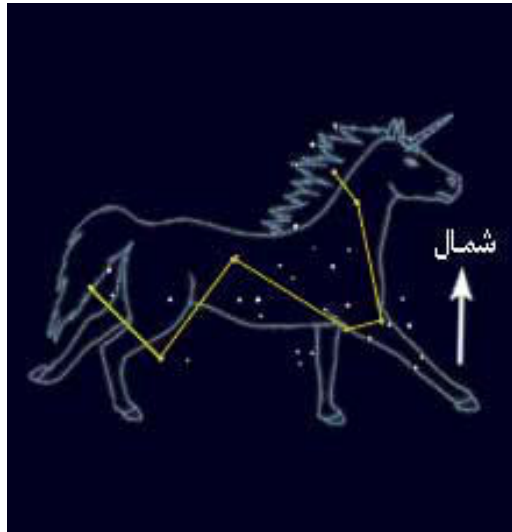
این سه صورت فلکی در اساطیر باستان با هم خانواده ای را تشکیل می دهند که آندرومدا شاهدخت اتیوپی دختر قیفاووس و کاسیوپیا (ذات الکرسی) بوده است. دو رشته ستارگان آندرومدا را می توان به دو پای اسب تشبیه کرد.

یا تخت نشین Cassiopeia

کاسیوپیا (Cassiopeia) یا تخت نشین، ملکه ی اتیوپی، مادر آندرومدا، طبق افسانه ها بر روی تختی نشسته است که چندان راحت نیست! و پادشاه اتیوپی پدر آندرومدا، قیفاووس است.

تکشاخ

نام دیگر: تکشاخ

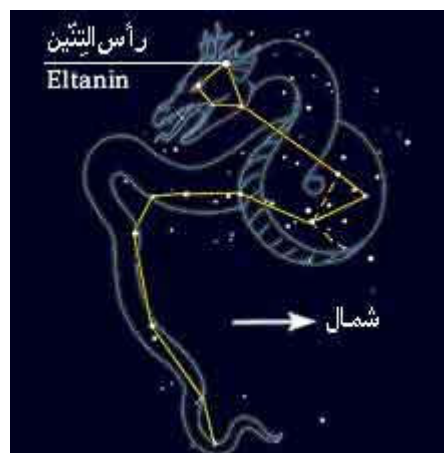
موقعیت: تمام کره آسمان

قابل رویت از: هر دو نیمکره زمین

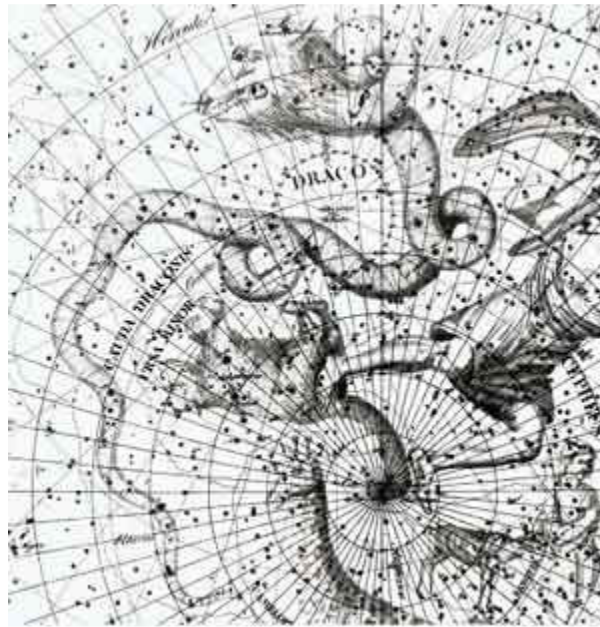
اجرام درخشان: این صورت فلکی در مسیر کهکشان راه شیری قرار دارد. ام ۵۰ یک خوشه ستاره ای است. گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۶۱۵ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد.

تنین

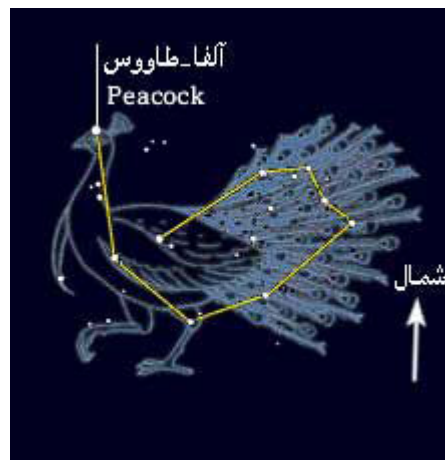
نام دیگر: اژدها

موقعیت: نیمه شمالی کره آسمان

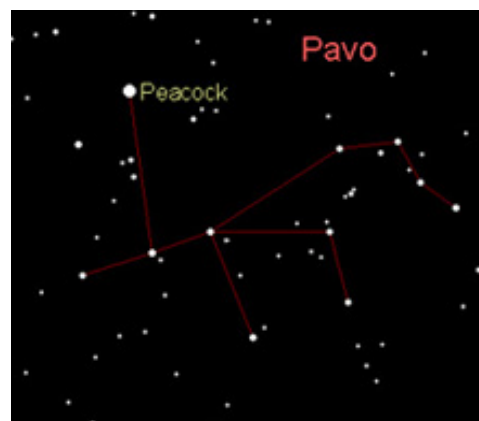

اجرام درخشان: گاما – اژدها (راس التنین) یک غول زرد و درخشانترین ستاره این صورت فلکی است. گوناگون: یک صورت فلکی باستانی؛ اژدها بدست هرکول کشته می شود. هرکول در حالی که یک پایش روی سر اژدها قرار دارد در آسمان دیده می شود.

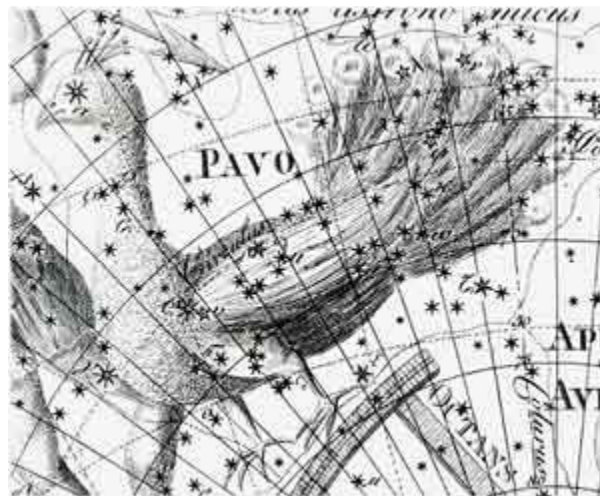
طاووس

نام دیگر: آلفا – طاووس
موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

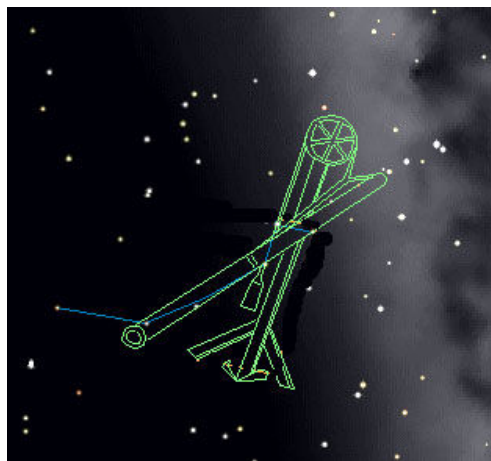

اجرام درخشان: آلفا - طاووس، درخشانترین ستاره این صورت فلکی، یک ستاره آبی متمایل به سفید است.

گونگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۵۹۸ مشاهده و نامگذاری شد. طاووس در اساطیر یونان موجودی مقدس بود

تلسکوپ

نام دیگر: منظار

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

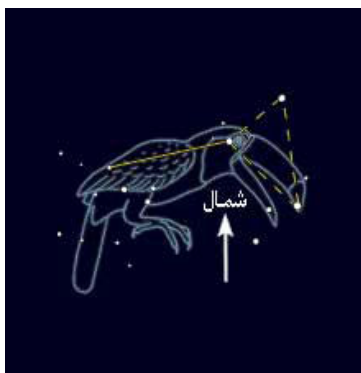
قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: ندارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۷۵۴ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد. تلسکوپ ابزاری است بلند و باریک که باعث شکست نور می شود.

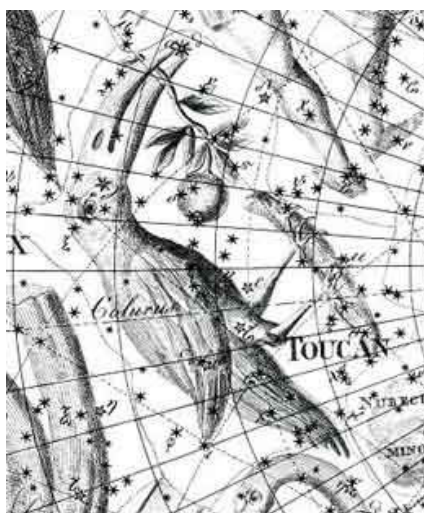
طوفان

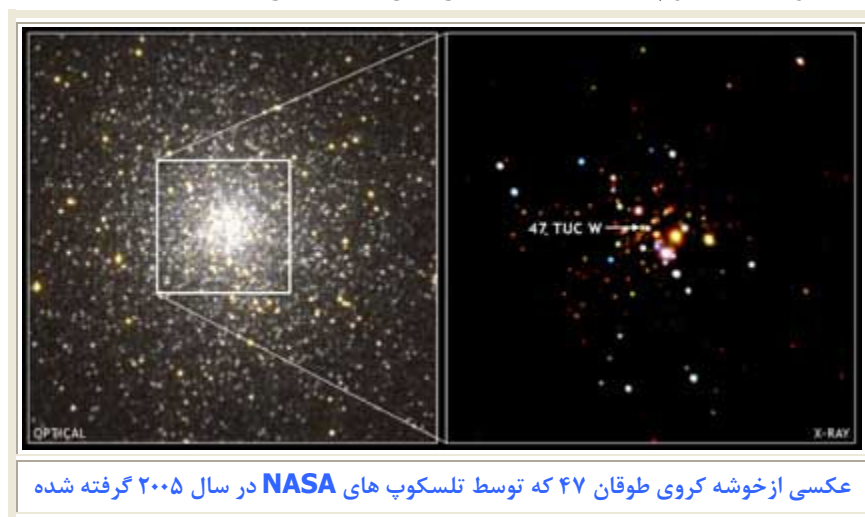
نام دیگر: توکانا

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

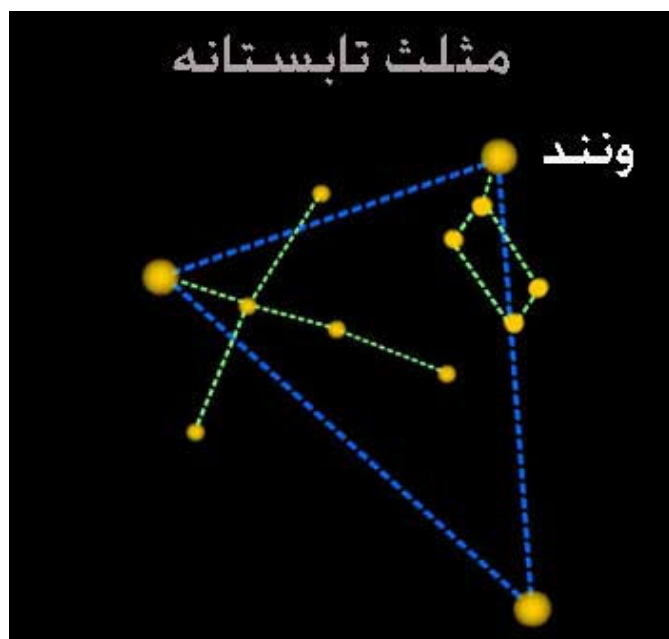
اجرام درخشان: خوشه کروی طوفان ۴۷ و ابر ماژلانی کوچک را با چشم غیر مسلح می توان در این صورت فلکی دید.
عکسی از خوشه کروی طوفان ۴۷ که توسط تلسکوپ های NASA در سال ۲۰۰۵ گرفته شده

عکسی از خوشه کروی طوفان ۴۷ که توسط تلسکوپ های NASA در سال ۲۰۰۵ گرفته شده

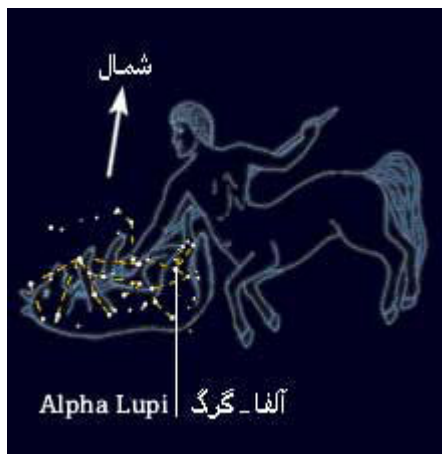
گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۵۹۸ در آسمان مشاهده و نامگذاری شد. توکانا اسم نوعی پرنده در مناطق حاره آمریکای جنوبی است که منقار بزرگی دارد.

وَنَد

وَنَد یا نَسَر واقع چهارمین ستاره ی پر نور آسمان است . این ستاره زمانی ستاره ی قطبی زمین بود و در ۱۲۰۰۰ سال دیگر نیز ستاره ی قطبی خواهد شد. این ستاره در پیکر آسمانی دیگ پایه (شلیاق) قرار گرفته است و به همراه دو ستاره دیگر تشکیل مثلث تابستانه را میدهند. وَنَد را در ایران باستان نگهبان دروازه ها و گذرگاه های کوه های البرز می دانستند.

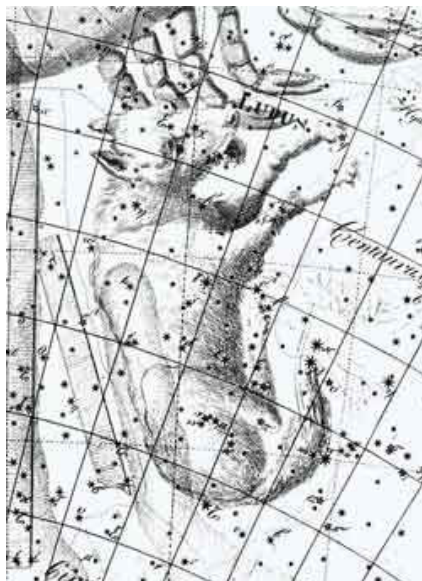
ذئب

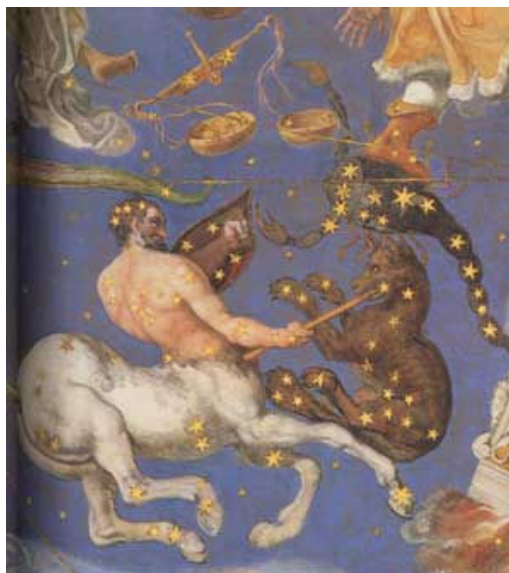
نام دیگر: گرگ

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

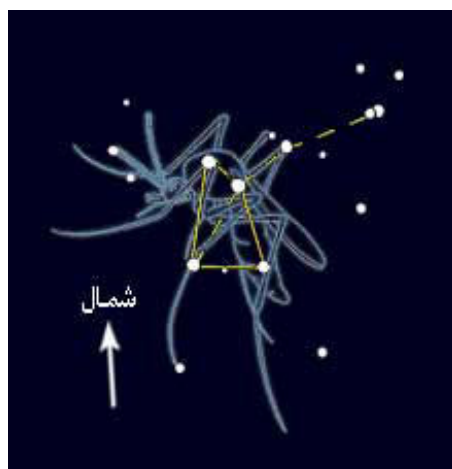

اجرام درخشان: آلفا - گرگ ، درخشانترین ستاره این صورت فلکی ، یک ستاره آبی است.

گوناگون: یک صورت فلکی باستانی ؛ این صورت فلکی ابتدا به شکل یک سگ یا چهارپای وحشی که تحت سلطه قنطورس در مجاورت آن بود تصور می شد.

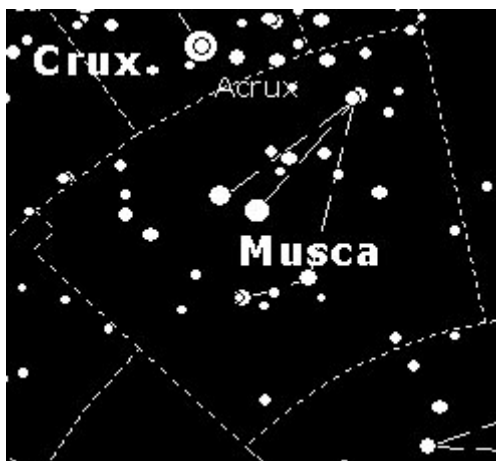
ذبابه

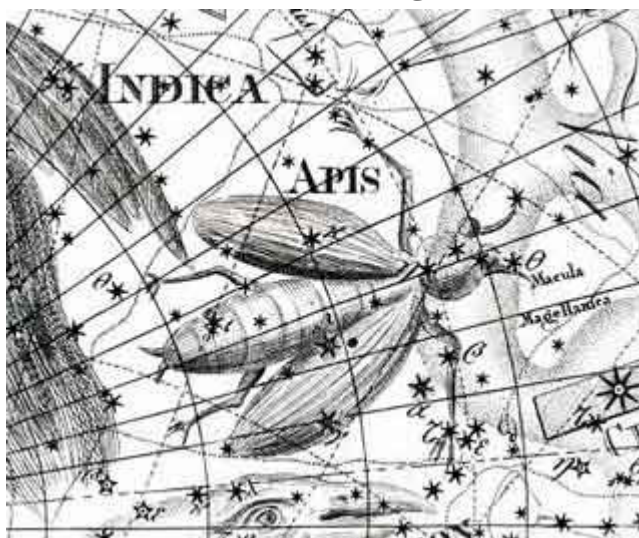
نام دیگر: مگس

موقعیت: نیمه جنوبی کره آسمان

قابل رویت از: نیمکره جنوبی زمین

اجرام درخشان: قسمتی از سحابی کولساک در این صورت فلکی قرار دارد.

گوناگون: این صورت فلکی اولین بار در سال ۱۵۹۸ مشاهده و نامگذاری شد. این ستاره ها ابتدا به شکل زنبور تصور شدند. بعد از سال ۱۶۰۰ این صورت فلکی با نام ذبابة (مگس) خوانده شد.